

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

**Přírodní a kulturně-historické předpoklady a potenciál
udržitelného cestovního ruchu ve zvolených regionech
Evropy a světa- Tenerife**

Bakalářská práce

Autor: Adéla Bakešová
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Jiří Štýrský, CSc.

Hradec Králové

Duben 2020

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne

Adéla Bakešová

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. PaedDr. Jiřímu Štýrskému, CSc. za odborné vedení práce, připomínky, vzácné rady a času při našich konzultacích.

Anotace

Tato bakalářská práce má za cíl hodnocení přírodních a kulturně-historických předpokladů a potenciál udržitelného cestovního ruchu na ostrově Tenerife. Práce je rozdělena do dvou částí. První část, teoretická vysvětluje odborné pojmy v oblasti cestovního ruchu a udržitelnosti. V druhé části, praktické je stručně popsáno Španělsko a odborněji geografické předpoklady ostrova Tenerife a udržitelný cestovní ruch. Dále jsou vyhodnoceny dotazníky, na které odpovídají náhodní respondenti. V závěru jsou doporučení a shrnutí výsledku šetření.

Annotation

Title: Natural and cultural-historical requirements and potential of sustainable tourism in selected region of Europe and world-Tenerife

The goal of this bachelor thesis is to evaluate natural and cultural-historical requirements and potential of sustainable tourism in Tenerife. The thesis is divided into two parts. First part, theoretical one explain special terms in tourism and sustainable tourism topic. In second part, practical one describe general information about Spain and more in detail geographic requirements and sustainable tourism of Tenerife. After this author evaluate the questionnaire survey. In conclusion, the results and recommendations are summarized.

Obsah

1	Úvod.....	8
2	Cíl práce.....	9
3	Metodika zpracování.....	10
4	Teoretická část	11
4.1	Definice zvolených pojmů.....	11
4.1.1	Cestovní ruch.....	11
4.1.2	Předpoklady cestovního ruchu	12
4.1.3	Udržitelný rozvoj	16
4.1.4	Udržitelný cestovní ruch.....	18
4.1.5	Destinační management	19
4.1.6	Potenciál cestovního ruchu	19
4.1.7	Dědictví cestovního ruchu.....	20
4.1.8	Kultura	21
4.1.9	Destinace cestovního ruchu	21
5	Praktická část.....	22
5.1	Španělsko.....	22
5.1.1	Nejatraktivnější místa pro turisty.....	24
5.2	Tenerife	25
5.2.1	Vymezení destinace- Tenerife	26
5.2.2	Lokalizační předpoklady.....	27
5.2.3	Cestovní ruch na Tenerife	33
5.2.4	Udržitelný cestovní ruch na Tenerife	36
6	Dotazníkové šetření	39
7	Řízený rozhovor.....	52
8	Shrnutí výsledků.....	53

9	Závěry a doporučení	54
10	Seznam použité literatury	56
11	Přílohy.....	59
11.1	Fotografie	1

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Předpoklady cestovního ruchu.....	12
Obrázek č. 2: Mapa Španělska.....	22
Obrázek č. 3: Mapa Tenerife.....	25
Obrázek č. 4: Punta de Teno.....	61
Obrázek č. 5: Pico del Teide.....	61
Obrázek č. 6: La Orotava.....	62
Obrázek č. 7: Costa Adeje.....	62
Obrázek č. 8: Rural parque Anaga- značení stezek.....	63
Obrázek č. 9: Rural parque Anaga.....	63
Obrázek č. 10: Puerto de La Cruz.....	64
Obrázek č. 11: Masca.....	64

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Tenerife- administrativní dělení.....	26
---	----

Seznam grafů

Graf č. 1: Vyhodnocení otázky č. 1.....	39
Graf č. 2: Vyhodnocení otázky č. 2.....	40
Graf č. 3: Vyhodnocení otázky č. 3.....	41
Graf č. 4: Vyhodnocení otázky č. 4.....	41
Graf č. 5: Vyhodnocení otázky č. 6.....	42
Graf č. 6: Vyhodnocení otázky č. 7.....	43
Graf č. 7: Vyhodnocení otázky č. 8.....	44
Graf č. 8: Vyhodnocení otázky č. 9.....	45
Graf č. 9: Vyhodnocení otázky č. 10.....	46
Graf č. 10: Vyhodnocení otázky č. 11.....	47
Graf č. 11: Vyhodnocení otázky č. 12.....	48
Graf č. 12: Vyhodnocení otázky č. 13.....	49
Graf č. 13: Vyhodnocení otázky č. 15.....	50
Graf č. 14: Vyhodnocení otázky č. 17.....	51

1 Úvod

Ostrov Tenerife je ze sedmi Kanárských ostrovů ten největší. Pro turisty je to velmi oblíbená destinace. Tenerife se také nazývá „Ostrov věčného jara“, sezóna je zde celý rok a to je velkou výhodou a atraktivitou pro turisty. Význam cestovního ruchu v dnešní době stále roste. Kanárská ekonomika je závislá především na turismu. Cestovní ruch má spoustu kladů, ale přináší sebou také několik negativních dopadů. Mezi ně patří především znečišťování životního prostředí nebo zvětšování kulturních rozdílů, proto se v poslední době klade důraz na udržitelný cestovní ruch. Autorka strávila jeden semestr v Madridu a už tam její citové pouto ke Španělsku bylo obrovské. Dále Autorka měla možnost být tři měsíce na odborné praxi právě na Tenerife, kde zažila úžasné dobrodružství, poznala kulturu a procestovala skoro celý ostrov. Právě toto, bylo motivem výběru tohoto tématu bakalářské práce a s tím spojený kladný vztah autorky k destinaci.

Tato práce je rozdělena do dvou částí. První část je teoretická a druhá část je praktická. Tyto dvě kapitoly jsou provázány. V první části jsou popsány pojmy, které jsou potřebné k pochopení další praktické části. Jsou zde vysvětleny pojmy v oblasti cestovního ruchu a udržitelnosti.

Praktická část obsahuje informační minimum Španělska. Dále je zaměřena na ostrov Tenerife, kde je část věnována přírodním a kulturně historickým předpokladům ostrova. Další část se zabývá udržitelným cestovním ruchem dané destinace. Poté bude vyhodnoceno dotazníkové šetření a řízený rozhovor. Na konci kapitoly budou zodpovězeny výzkumné otázky. V závěru bakalářské práce budou představeny doporučení a shrnutí výsledků.

2 Cíl práce

Cílem práce je zhodnotit přírodní a kulturně-historické předpoklady a také popsat potenciál udržitelného cestovního ruchu na Tenerife. V práci jsou vypsány nejvíce navštěvovaná místa, popsána kultura, kuchyně a mnoho dalšího. Další cíl, který tato práce obsahuje je zodpovězení výzkumných otázek.

Výzkumné otázky

Otázka číslo 1: Jaké jsou přírodní předpoklady ostrova?

Otázka číslo 2: Jaké jsou kulturně-historické předpoklady ostrova?

Otázka číslo 3: Je praktikován na ostrově udržitelný cestovní ruch?

Otázka číslo 4: Jaký typ turismu na ostrově převládá?

3 Metodika zpracování

První krok této bakalářské práce byl vypsát teorii, která je potřebná k pochopení problematiky v další praktické části. Dále byly formulovány výzkumné otázky. V praktické části bylo stěžejní dotazování, které probíhalo jako dotazníkové šetření a jako rozhovor. Dotazníky byly rozdány různým návštěvníkům na Tenerife v období září-prosinec 2019 a dále přes internetovou stránku Survio.cz, byly rozeslány různým respondentům. Rozhovor byl proveden přes email s delegátkou z cestovní kanceláře. Tato CK se specializuje na prodej zájezdů na Kanárské ostrovy. V závěru je nutné zodpovědět výzkumné otázky a stanovit shrnout šetření a stanovit závěrečná doporučení.

Literární rešerše

V této práci bylo použito několik knižních i internetových zdrojů. V této kapitole jsou napsané ty nejdůležitější a nejvíc používané.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu. 2.* Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost cestovního ruchu.* Univerzita Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-329-1.

HOLEČEK, Milan, Peter MARIOT a Miroslav STRÍDA. *Zeměpis cestovního ruchu. 2.* Praha: ČGS, 2013. ISBN 978-80-86034-98-0.

Tyto knihy byly použity jako zdroje k teoretické části, kde byly popisovány pojmy z oblasti cestovního ruchu a udržitelného cestovního ruchu.

FIALA, Luděk. *Tenerife: Průvodce na cesty.* Praha: freytag & berndt, 2008. ISBN 978-80-7316-293-1.

Země Světa: Tenerife. Praha: Geo Bohemia, 2015. ISSN 1213-8193.

Tato kniha a časopis byly užitečnými zdroji k této práci v praktické části.

4 Teoretická část

4.1 Definice zvolených pojmů

Tato část je zaměřena na vysvětlení zvolených pojmů, které se týkají tématu této práce a také pro lepší porozumění textu v praktické části.

4.1.1 Cestovní ruch

Pojem cestovní ruch má velké množství definic, jelikož se tímto tématem zabývá velká množství autorů.

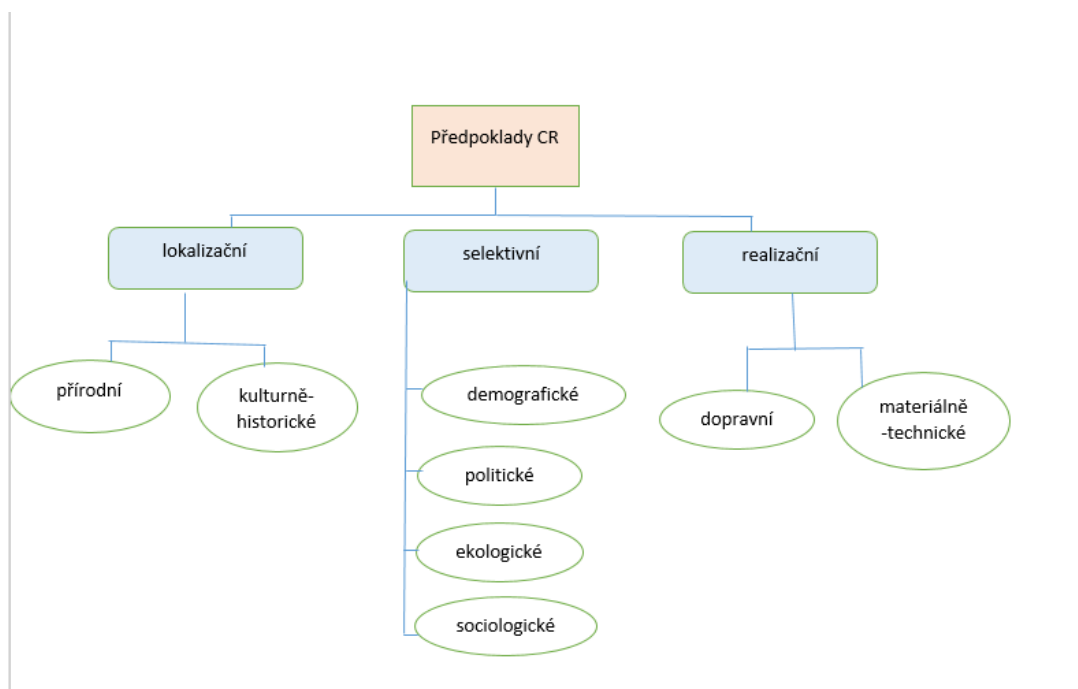
- Jsou to vlastně všechny činnosti, které směřují k uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu, jak zmiňuje Holeček, Mariot a Střída (2007, s. 18).
- Pásková (2014, s. 29) uvádí, že mezioborově zaměřená vymezení cestovního ruchu náleží zejména jeho geografická, ekonomická, sociologická a ekologická definice.
- Geograficky je možné vyložit cestovní ruch jako pohyb a pobyt lidí mimo jejich obvyklé prostředí.
- Ekonomicky je možné vyložit cestovní ruch jako určitou formu spotřeby a zároveň výdaje s ní spojené, které jsou uskutečňovány mimo místo daňové příslušnosti cestující osoby.
- Sociologicky je možné vyložit cestovní ruch jako určitou formu uspokojování lidských potřeb. Jedná se o potřeby poznání, odpočinku, seberealizace, sebezdokonalování a společenského styku. Tím pádem jde o nadstavbové potřeby, které se vyznačují motivací vyšších řádů (Maslow 1970). Z těchto potřeb neboli motivací vychází formy cestovního ruchu.

- Ekologicky je možné vyložit cestovní ruch jako „jev, který se vyznačuje ve zdrojových oblastech dočasným opouštěním habitatu člověka a v cílových destinacích periodickou návštěvností habitatů jiných lidí a dalších druhů“.
(Pásková, 2014, s. 30)
- Kotíková (2013, s. 15) uvádí definici cestovního ruchu jako masový jev, který je spojen s poskytováním vybraných služeb, např. ubytování, doprava a strava a již zmíněné služby zabezpečují specializované organizace.

4.1.2 Předpoklady cestovního ruchu

Dle autorů Holeček, Mariot a Střída (2007, s. 19) jsou předpoklady pro cestovní ruch vlastně faktory, které ovlivňují existenci a rozvoj cestovního ruchu. Tyto faktory lze rozdělit na předpoklady lokalizační, realizační a selektivní, jak uvádí autoři Pásková a Zelenka (2012, s. 454-455).

Obrázek č. 1- Předpoklady cestovního ruchu

Zdroj- vlastní zpracování, 2019

Lokalizační předpoklady

Jsou předpoklady, které podle Drobné a Morávkové (2007, s. 21) poskytují lokalizaci aktivit cestovního ruchu do určité oblasti. Dělí se na předpoklady kulturně-historické a přírodní, jak uvádí Holeček, Mariot a Střída (2007, s. 19).

Kulturně-historické předpoklady

Dle definice Holečka, Mariota a Střídy (2007, s. 21) to jsou výsledky z tvořivých činností člověka, které souvisí s historickým vývojem daného území. Mezi nejvýznamnější cíle cestovního ruchu patří historická města, muzea a galerie, hrady, zámky, chrámy a jiné. Pro mnoho turistů jsou kulturně-historické atraktivity hlavním cílem.

Přírodní předpoklady

Přírodní činitele mají relativně neměnný charakter, jak uvádí Hamarneh (2012, s. 15). Nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu jsou v místech, kde se zároveň vyskytují příznivé hodnoty více než jednoho z přírodních činitelů (Holeček, Mariot a Střída, 2007, s. 19).

Přírodní dispozice dané země jsou jedny z největších atraktivit (lákadel), které dokážou přitáhnout potenciální návštěvníky. Samozřejmě jedny z nejvíce oblíbených oblastí bývají právě ty, které jsou díky své přírodní rozmanitosti ty nejzajímavější. Jako příklad lze uvést Itálii, Francii nebo Španělsko. Nacházejí se tam hory, ty mohou lidé navštívit jak v zimě pro zimní rekreaci, tak v létě pro letní turistiku. Také tam hraje velikou roli přímořský cestovní ruch.

POVRCH

Nejvhodnější předpoklady dle Holečka, Mariota a Střídy (2007, s. 19) mají území s větší členitostí. Velkou atraktivitou jsou skalní města, sopečné jevy a také doznívající sopečná činnost např. činné i nečinné sopky, gejzíry a tak dále.

Povrch se dělí dle Hamarnehové (2012, s. 16) na vertikální a horizontální členitost. Mezi vertikální členitostí se zařazují nížiny, pahorkatiny, vrchoviny, hornatiny a velehory. Nejatraktivnější z hlediska turismu jsou hornatiny, velehory a ledovce, které jsou využity

pro letní a zimní turistiku. Autorka Hamarnehová (2012, s. 16) začleňuje mezi horizontální členitosti typy pobřeží: písčité, bažinatá a skalnatá.

Vzhledem k tématu této bakalářské práce je vhodné se zaměřit na stručné vysvětlení Makaronésie.

Je to označení pro čtyři ostrovní skupiny v Atlantském oceánu: Madeira, Kanárské, Kapverdské a Azorské ostrovy. Tato souostroví toho mají spoustu společného. Jednak jsou všechna sopečného původu a také mají podobnou flóru a faunu (Vít Grulich, botany.cz). Příznivé klima, sopečný původ a kontrastní krajina to jsou vlastnosti, které vytvořily ideální podmínky pro zvláště bohatou biologickou rozmanitost (ec.europa.eu). Na tomto území se vyskytuje asi 30% endemických rodů (Vít Grulich, botany.cz).

PODNEBÍ

Jak vysvětluje Pásková a Zelenka (2012, s. 143) klima se vyznačuje jako charakteristický dlouhodobý průběh počasí nad určitou oblastí, který se nemění po dlouho éru a je závislý na nadmořské výšce, zeměpisné šířce, mořských proudech a poloze území vůči oceánům, mořím a pohořím.

Podnebí neboli klima ovlivňuje podle Holečka, Mariota a Střídý (2007, s. 20) návštěvnost konkrétní destinace. Klimatické předpoklady dané destinace jsou dány především jeho polohou v některém z podnebných pásů.

Vzhledem k tématu práce je vhodné se stručně zaměřit právě na subtropický pás.

Subtropický pás má podle Holečka, Mariota a Střídý (2007, s. 20) velmi příznivé podmínky pro cestovní ruch. Subtropický podnebný pás leží dle Aapocasi.cz (2014) mezi mírným a tropickým pásem. Vyznačuje se suchým letním obdobím a mírnými zimami a také jsou minimální teplotní rozdíly mezi dnem a nocí.

VODSTVO

Vodstvo se dělí na povrchové vody a podzemní vody.

Povrchové vody jak dále popisuje Holeček, Mariot a Střída (2007, s. 20) jsou důležitým předpokladem pro cestovní ruch. Jsou významné pro koupání a také různé vodní sporty, což je poslední dobou velkým trendem. Ve světovém oceánu je soustředěna většina vodstva, tvoří asi 94 % všech vodních zásob země. Významnou oblastí přímořského

cestovního ruchu představuje samozřejmě moře. Menší část povrchových vod jsou jezera, přehradní nádrže, vodní toky a rybníky.

Podzemní vody tvoří dle Holečka, Mariota a Střídý (2007, s. 20) významnou úlohu v cestovním ruchu především tam, kde se dostávají na povrch. Většinou v podobě minerálních nebo termálních pramenů.

FLÓRA

Pásková a Zelenka (2012, s. 91) vysvětlují definici z dvou různých pohledů.

Z obecného hlediska jako „souhrn všech rostlinných druhů na Zemi“ a z užšího hlediska jako soubor rostlin, které rostou v určitém čase na určitém území.

Holeček, Mariot a Střída (2007, s. 20) se zmiňuje o tom, že rozmanitá vegetace ovlivňuje cestovní ruch.

FAUNA

Pásková a Zelenka (2012, s. 89) pojem fauna popisují z obecného a regionálního pojetí.

Z obecného pohledu to je „označení pro všechny živočichy na Zemi“. Z regionálního pojetí to autoři popisují jako „soubor živočichů, kteří žili nebo žijí v určité oblasti „.

Dle Holečka, Mariota a Střídý (2007, s. 20) také rozmanitost živočišstva ovlivňuje přitažlivost území.

Selektivní předpoklady

Pásková a Zelenka (2012, s. 285) charakterizují selektivní předpoklady jako předpoklady demografické, např. hustota, věk a pohlaví obyvatelstva, dále předpoklady politické, např. politická stabilita nebo nestabilita, válka, terorismus a tak dále. Předpoklady sociologické, např. vzdělání, mentalita, životní styl apod. Urbanizační předpoklady jako hustota a velikost sídel a jako poslední předpoklady ekologické, které se vyznačují jako kvalita životního prostředí, ale také jeho trendy a vývoj.

Dle Drobné a Morávkové (2007, s. 21) selektivní předpoklady cestovního ruchu vyjadřují schopnost společnosti dané země se aktivně i pasivně podílet na cestovním ruchu. Tyto předpoklady dále rozdělují a popisují Holeček, Mariot a Střída (2007, s. 21-22), které se dělí na objektivní a subjektivní. Objektivní předpoklady představují faktory, které

ovlivňují cestovní ruch v daném území. Patří mezi ně např. politická a bezpečnostní stabilita, ekonomická a životní úroveň obyvatel a životní prostředí. Subjektivní předpoklady dle autorů Holečka, Mariota a Střídý (2007, s. 22) ovlivňují rozhodnutí osob o účasti na cestovním ruchu. Závisí především na sociální skupině, rodinných poměrech, ale také na psychologických faktorech, např. módnost dané oblasti, ale také znalost jazyků.

Realizační předpoklady

Dle Páskové a Zelenky (2012, s. 266) realizační předpoklady zahrnují komunikační předpoklady jako např. dostupnost území a také infrastrukturu cestovního ruchu jako např. ubytovací, stravovací, kulturní a sportovní zařízení.

Realizační předpoklady dle Drobné a Morávkové (2007, s. 22) pomáhají realizovat požadavky účastníků cestovního ruchu v různých oblastech. Tyto předpoklady se dále rozdělují na dopravní a materiálně-technické předpoklady. První zmíněné předpoklady rozhodují o přitažlivosti destinace dopravním spojením a také hustotou a kvalitou dopravní sítě. Druhé zmíněné předpoklady Holeček, Mariot a Střída (2007, s. 22) definuje jako vybavení území infrastrukturou, zejména ubytovací, stravovací a sportovní.

4.1.3 Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj je podle Ministerstva životního prostředí (2008) takový rozvoj, který se snaží zmírnit negativní dopady dosavadního způsobu vývoje lidské společnosti. Předešlý a nynější vývoj, který je založený především na ekonomickém růstu se nenávratně podepisuje na fungování a podobě planety. Udržitelný rozvoj nebere v potaz pouze ekonomický růst, ale také společenské hodnoty a přírodní bohatství. Také je potřeba dosáhnout čtyřech cílů zároveň- sociální pokrok, ochranu životního prostředí, udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a rozvážené využívání přírodních zdrojů.

Existuje spousta definic a postojů trvale udržitelného rozvoje. Klasická definice je napsána ve zprávě Světové komise pro životní prostředí a rozvoj Naše společná budoucnost v roce 1987: „*Trvale udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.*“, jak vysvětluje Brundtlandová (1987, s. 47).

Dle Páskové a Zelenky (2012, s. 331) „*takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a současně nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů*“.

Pilíře trvale udržitelného rozvoje

Udržitelný rozvoj musí podle Jeníčka a Foltýna (2010, s. 274) splňovat tři kritéria. Jsou to kritéria environmentální, ekonomická a sociální. Tyto pilíře se navzájem ovlivňují a je mezi nimi velké množství vazeb. Udržitelnost znamená v první řadě harmonii rozvoje ve všech třech rozměrech a vyváženost mezi nimi.

Environmentální pilíř

Podle Jeníčka a Foltýna (2010, s. 274) environmentální pilíř závisí na vztahu přírody a lidí. Lidé a jejich působení na této planetě je součástí zemské biosféry a jsou plně závislé na přírodních zdrojích. Tím pádem by lidé měli zacházet s přírodními zdroji šetrně a následovat doporučení environmentálního pilíře.

Environmentální pilíř se podle Tydenudržitelnosti.cz (Stanová, 2020) zabývá zmenšováním rizika znečištění, šetrností při těžbě a spotřebě neomezených zdrojů, ochranou vzácných ekosystémů a také bojem s klimatickými změnami.

Ekonomický pilíř- přírodní kapitál

Ekonomický pilíř se dle Tydenudržitelnosti.cz (Stanová, 2020) soustředí na hospodářský růst, globalizaci, nezaměstnanost, mezinárodní obchod apod. Snaží se zachovat ekonomický blahobyt, aniž by se omezoval blahobyt environmentální.

Sociální pilíř- rozvoj lidské osobnosti i celé sociální sféry

Lidský rozvoj se podle Jeníčka a Foltýna (2010, s. 276) koncentruje na zlepšování zdraví, odstranění chudoby, lepší vzdělanost, méně nemocí, ale také delší průměrný věk, slušné

životní podmínky a bezpečnost. Udržitelná společnost jak jí popisuje Týdenudržitelnosti.cz (Stanová, 2020) by měla být stabilní a spravedlivá, která umožňuje každému bez rozdílů plně naplnit svůj potenciál.

4.1.4 Udržitelný cestovní ruch

Cestovní ruch má významné postavení ve světové ekonomice i v hospodářství jednotlivých států (Mariot, Holeček, Střída, 2007, s. 18). Má spoustu kladů, ale také záporů. Za klady považuje Czechtourism.cz například poznávání nových kultur, významnou součástí státního rozpočtu a tak dále. Dynamický rozvoj cestovního ruchu dle Czechtourism.cz v určitých lokalitách může docházet k poškozování životního prostředí, nadměrnému využívání přírodních zdrojů, také hrozí vznik konfliktů mezi domácím obyvatelstvem a návštěvníky, např. z odlišného chování nebo zvyklostem. Tuto problematiku udržitelného cestovního ruchu řeší UNWTO (United Nations World Tourism Organization).

Podle UNWTO (Unwto.org) by udržitelný cestovní ruch měl:

- Optimálně využívat přírodní zdroje
- Pomáhat chránit přírodní dědictví a biodiverzitu
- Zachovat kulturní dědictví a tradiční hodnoty
- Přispívat k mezikulturnímu porozumění a toleranci
- Udržovat nízkou míru nezaměstnanosti
- Přispívat ke zmírnění chudoby

Dle Páskové a Zelenky (2012, s. 331) je to takový cestovní ruch, který dlouhodobě a soustavně nenarušuje přírodní, kulturní a sociální prostředí.

Tento pojem dále definovali Moldan a Bedřich (2001, s. 112) jako „*Takový cestovní ruch, který zabezpečuje zajištění současných a budoucích potřeb účastníků cestovního ruchu a přitom pomáhá rozvoji území. Součástí je samozřejmě i šetrné užívání přírodního a kulturního bohatství, které vede k dlouhodobé prosperitě dané oblasti.*“

4.1.5 Destinační management

Definice na toto téma je spousta a jsou různé, proto byla vybrána jedna nejsrozumitelnější. Výstižná definice Holešinské (2010, s.47) je tato: „*Destinační management, neboli řízení destinace, je specifická forma řízení, která spočívá v procesu založené na kooperaci mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry cestovního ruchu a na koordinaci v oblasti plánování, organizování a rozhodování v destinaci, přičemž klíčovým faktorem úspěšné realizace destinačního řízení je vzájemná komunikace.*“

Dle Unwto.org destinační management spočívá v koordinovaném řízení všech prvků, které tvoří turistickou destinaci. Společná kooperace jednotlivých prvků cestovního ruchu může pomoci zlepšení propagaci, služby návštěvníkům, podporu podnikání a také identifikovat jakékoliv mezery v řízení.

Destinační management vyžaduje podle Unwto.org koalici mnoha organizací a zájmů usilujících o společný cíl, který v konečném důsledku bude zárukou konkurenceschopnosti a udržitelnosti destinace cestovního ruchu.

4.1.6 Potenciál cestovního ruchu

Pásková a Zelenka (2012, s. 242) definují potenciál cestovního ruchu jako sumární hodnotu všech předpokladů cestovního ruchu, které jsou oceněny na základě bodovací škály a jsou sníženy o zápornou hodnotu negativních faktorů rozvoje cestovního ruchu, zejména o špatný stav složek životního prostředí, jako například znečištění vzduchu a moře.

Pásková (2014 s. 183) potenciál cestovního ruchu popisuje jako schopnost primárních zdrojů přitahovat určitý objem návštěvnosti na území dané destinace.

Potenciál cestovního ruchu úzce souvisí s předpoklady pro cr.

4.1.7 Dědictví cestovního ruchu

Přírodní a kulturní dědictví se dle Páskové (2014, s. 39) považují za nejvýznamnější primární zdroje cestovního ruchu neboli laicky řečeno hlavní atraktivitu cestovního ruchu. Pásková (2014, s. 39) také uvádí, že klíčovým měřítkem dědictví z turistické přitažlivosti je autenticita, jedinečnost a originalita. Hlavní parametr dědictví z hlediska ochrany přírody je mimořádná přírodní hodnota, původnost, integrita a jedinečnost. Z hlediska památkové péče to je autenticita, technický stav a celistvost. Pásková (Pásková 2002a in. Pásková 2014, s. 39) vysvětluje, že hlavním zájmem cestovního ruchu a ekologické nebo památkové hodnoty jsou společné parametry- jedinečnost a původnost dědictví.

Zápis památek do Seznamu dědictví lidstva (UNESCO) vede dle Páskové (2014, s. 42) k růstu přitažlivosti pro účastníky cestovního ruchu, investory a touroperátory. Hrozí zvýšený tlak komerčních aktivit cestovního ruchu na dané území. Tím pádem se zvětšuje riziko ekologických a socio-kulturních dopadů. Mezi nejzávažnější turistifikační dopady lze zařadit procesy komodifikace rituálů, náboženských obřadů, slavností a lidových obyčejů. Jako příklad lze uvést španělské fiesty (Ryan 1991 in Pásková 2014, s. 42) nebo buddhistické obřady v Tibetu (Schlindenbuch 2000 in Pásková 2014, s. 42). Při zvětšené turistické poptávce po těchto aktivitách pomalu začne převažovat komerční hledisko nad aspektem kulturní identity. Pozitivní regulací těchto problémů je destinační management, jak uvádí Pásková (2014, s. 42) , viz. vysvětlení pojmu destinační management dál v práci.

Za kulturní dědictví lze považovat různé stavby, umělecká díla apod. Také sem patří nehmotné dědictví, což je například tradice nebo jazyk, jak uvádí Pásková a Zelenka (2012, s. 162).

Přírodní dědictví dle Uis.unesco.org je unikátní přírodní a geologické útvary a vymezené oblasti, kde se nacházejí ohrožené druhy zvířat a rostlin. Také přírodní hodnotné lokality z hlediska vědy, přírodní krásy nebo ochrany. Za přírodní dědictví lze považovat přírodní parky a rezervace apod.

Světové dědictví podle Whc.unesco.org je označení míst na Zemi, které mají pro lidstvo mimořádnou hodnotu. Jsou zapsané na Seznamu světového dědictví, aby byly chráněny

pro budoucí generace. Jako příklad z 1007 z přírodních a kulturních míst zapsaných na seznamu, lze uvést egyptské pyramidy, Velký bariérový útes v Austrálii nebo Taj Mahal v Indii.

4.1.8 Kultura

Kultura je dle Livescience.com (Kim Ann Zimmermann, 2017) charakteristika a znalost určité skupiny lidí, zahrnující jazyk, náboženství, gastronomii, sociální návyky, hudbu a umění.

Pásková a Zelenka (2012, s. 160) rozdělují kulturu na národní a mezinárodní. Národní kultura je soubor zkušeností, naučených vzorců chování a hodnot, které jsou sdíleny obyvateli stejné národnosti. Mezinárodní kultura je systém kulturních tradic a naučených vzorců, které přesahují národní hranice.

4.1.9 Destinace cestovního ruchu

Destinaci cestovního ruchu popisuje Pásková a Zelenka (2012, s. 59) jako země, regiony a další oblasti, které jsou charakteristické pro velkou koncentraci atraktivit cestovního ruchu. Tyto oblasti disponují rozvinutými službami a další infrastrukturou cestovního ruchu. Výsledkem je velké a dlouhodobé soustředění návštěvníků na daném území.

5 Praktická část

5.1 Španělsko

Jelikož je téma této bakalářské práce o ostrově Tenerife, nejdříve se tato kapitola zaměří na základní informace o Španělsku. Jedná se o velice oblíbenou oblast, proto v další části této kapitoly jsou uvedeny nejatraktivnější místa pro turisty. V poslední části je popisován španělský jazyk.

Obrázek č. 2- mapa Španělska

Zdroj: Lonely Planet

Informační minimum Španělska dle Instituto Nacional de Estadística (2019) a také podle Petra (2002, s. 15)

- Název: Španělské království (Reino de España)
- Plocha: 505 370 km²
- Počet obyvatel: 47 100 396
- Hustota: 91,4 obyvatel/km²
- Administrativní dělení: 17 autonomních oblastí
- Měna: euro
- Náboženství: římskokatolické 99%
- Hlavní město: Madrid- 3,1 milionů obyvatel
- Nejvyšší bod: Pico del Teide- 3. 718 metrů nad mořem

Španělsko leží na Pyrenejském poloostrově a také pokrývá většinu území Iberského poloostrova, jak zmiňuje Kolečko (2002, s. 8). Kromě pevniny patří ke Španělsku Kanárské ostrovy v Atlantickém oceánu a Baleárské ostrovy (Mallorca, Menorca, Ibiza, Formentera) ve Středozezemním moři. Ke Španělsku také patří Mellila, Ceuta a další ostrůvky, které se nacházejí poblíž marockého pobřeží (Petra, 2003, s. 15). Na západě sousedí s Portugalskem, na severovýchodě s Andorrou a Francií a na jihu s Gibraltarem. (Moje wiki)

Španělsko je přímořský stát a také se jedná o zemi převážně hornatou. Z evropských států má vyšší průměrnou výšku jen Švýcarsko. Jako zajímavost lze uvést například Madrid s jeho pohořím Sierra de Guadarrama, které je nejvýše položené hlavní město Evropy (Kolečko, 2003, s. 8). Španělsko jak uvádí Dunlop (2010, s. 17) je evropská země, která může nabídnout nádheru, divokost a intenzitu španělských scenérií, ať už se chvějí ve vedru nebo se jimi prohánějí ledovcové zimní větry. Klima si libuje v extrémech, v lednu si může návštěvník na Kanárských ostrovech zaplavat, zatímco v Katalánsku si může zalyžovat.

5.1.1 Nejatraktivnější místa pro turisty

Španělsko jak už bylo zmíněno, se považuje za velmi oblíbenou zemi. Pro turisty nabízí spoustu zajímavých míst, ať už jde o historická města, nádhernou přírodu nebo o krásné pláže. Zde jsou ve stručnosti vypsány tři oblasti, které se považují za jedny z nejatraktivnějších.

Madrid

Hlavní město Španělska, které toho má opravdu hodně co nabídnout. Je to kosmopolitní město, které nabízí skvělé jídlo, umění a noční život. Umožňuje především zažít působivou exkurzi po historii a umění. Mezi nejznámější muzea patří Prado, Reina Sofia a další. Symbol Madridu je socha medvěda a stromu Planika, který se nachází na náměstí Puerta del Sol. Mezi krásnými městskými stavbami vyniká Palacio Real neboli královský palác (Dunlop, 2010, s. 54).

Costa Blanca

Pobřeží Costa Blanca, v překladu Bílé pobřeží, začíná u mysu Cabo de la Nao jižně od Valencie a táhne se až k mysu Cabo de Palos severně od města Cartagena, jak uvádí Petro (2002, s. 67). Costa Blanca patří dle Kolečka (2002, s. 75) mezi nejnavštěvovanější přímořské oblasti z celé Evropy. Mezi nejznámější oblasti patří Calpe, Benidorm a Alicante. Nacházejí se tam nádherné pláže, což je asi největším lákadlem pro turisty.

La Sagrada Familia

Katedrála spolu s parkem Güell jsou mistrovským dílem Gaudího. Označují se za nejznámější památky Španělska a také se basilika La Sagrada Familia stala symbolem města Barcelona. Tato jedinečná stavba byla zapsána k památkám UNESCO. Katedrála není dokončena a dle Sagradafamilia.org by měla být stavba ukončena roku 2026.

5.2 Tenerife

V této kapitole bude podrobněji popsán jeden ostrov z Kanárských ostrovů, který se nazývá Tenerife. V první řadě budou zde vypsány předpoklady cestovního ruchu právě na Tenerife. Další kapitola je zaměřena na cestovní ruch a zajímavá místa na ostrově. Závěr této kapitoly se bude věnovat udržitelnosti cestovního ruchu.

Kanárské ostrovy se skládají dle Murillo (2016, s. 3) z :

- Tenerife
- Gran Canaria
- Fuerteventura
- Lanzarote
- La Gomera
- La Palma
- El Hierro

Obrázek č. 3- mapa Tenerife

Zdroj: Lonely Planet

5.2.1 Vymezení destinace- Tenerife

Tenerife je jeden ze sedmi kanárských ostrovů. Ve starověku se souostroví nazývalo „Šťastné ostrovy“ (Fiala, 2008, s. 10). Tenerife je největším a nejznámějším kanárským ostrovem, který se také nazývá „Ostrov věčného jara“, díky jeho klimatickým podmínkám. Tenerife se nachází na severo-západním pobřeží Afriky a leží mezi ostrovy Gran Canaria a La Gomera (Murillo, 2016, s. 3). Co se týče počtu obyvatel, Tenerife je nejlidnatější ostrov. Na ostrově dle posledního sčítání k červenci 2019, je dle statistika.com populace ostrova 957 445 obyvatel. Hlavním a největším městem je Santa Cruz de Tenerife, které je také zároveň hlavním městem Autonomního společenství Kanárské ostrovy, společně s Las Palmas de Gran Canaria (Poznavamesvet.cz, Milan Konšel, 2011).

Dle oficiálních stránek Tenerife se ostrov administrativně dělí na 31 obcí:

Tabulka č. 2- Tenerife- administrativní dělení

Tenerife - administrativní dělení		
Adeje	Granadilla de Abona	Puerto de la Cruz
Arafo	Guía de Isora	San Cristóbal de la Laguna
Arico	Güímar	San Juan de la Rambla
Arona	Icod de los Vinos	San Miguel de Abona
Buenavista del Norte	La Guancha	Santa Cruz de Tenerife
Candelaria	La Matanza de Acentejo	Santa Úrsula
El Rosario	La Orotava	Santiago del Teide
El Sauzal	La Victoria de Acentejo	Tacoronte
El Tanque	Los Realejos	Tegueste
Fasnia	Los Silos	Vilaflor
Garachico		

Zdroj: Bakešová, 2020, inspirováno z oficiální stránky Tenerife

5.2.2 Lokalizační předpoklady

5.2.2.1 Přírodní předpoklady

Ostrov toho má z hlediska přírody hodně co nabídnout. Je to rozmanitý ostrov, kde každý turista najde to, co chce.

Povrch

Tenerife se vyznačuje unikátní krajinou, díky vulkanickému původu. Půdorys ostrova má přibližně trojúhelníkový tvar a jeho břehy omývá v délce 350 km Atlantský oceán (Andrews, Quintero, 2008, s. 143). Povrchový vulkanismus se dle stránky poznavamesvet.cz (Konšel, 2011) se po prvé objevil před 11,6 milionů let. Geologicky nejstaršími pohořími jsou Macizo de Teno, Macizo de Anaga a Macizo de Adeje, které vznikly přibližně před sedmi miliony lety. V současné době je to západní, východní a jižní část ostrova. V pohoří Teno se podle časopisu Země světa- Tenerife (Hoffman) nachází úchvatné pohoří Masca. Nejvyšší horou je Pico del Teide se svými 3 718 m je také nejvyšší horou Španělského království a také třetí největší vulkán na světě. Je součástí Národního parku- Parque National del Teide a obklopuje ho úchvatné pláne Cañadas, jak uvádí Fiala (2008, s. 11). Na jihu ostrova se tyčí až 500 metrů vysoké skály, Los Gigantes (časopis, Země světa- Tenerife, Hoffman). Na ostrově je znatelný rozdíl severu a jihu. Sever ostrova je vlhký a krásně zelený, nachází se zde pohoří Anaga. Jih ostrova je spíše suchý a kamenitý poznavamesvet.cz (Konšel, 2011). Po celém pobřeží se nacházejí nádherné pláže, jsou většinou s černým vulkanickým pískem, ale najdou se tam i nějaké pláže se světlým, dovezeným pískem.

Podnebí

Tenerife se nachází v subtropickém pásu a turistická sezóna je tady celý rok, což je velkou výhodou pro cestovní ruch Kanárských ostrovů. Dle oficiálních stránek Tenerife (webtenerife.co.uk) průměrné teploty dosahují 20 stupňů v zimě a okolo 30ti stupňů v létě. Klima je ovlivněno pasátovými větry a Kanárským

mořským proudem. Jejich společně působení ochlazuje zdejší klima, vzhledem k poloze blízko Afriky (poznavamesvet.cz, Konšel, 2011). Značné podnebné rozdíly jsou mezi severem a jihem. Severní část je zelená, svěží, rozmanitá a vlhká vhodná k probádání krajiny. Jih je spíše slunný, suchý a hodí se k rekreaci na pláži (Fiala, 2008, s. 12).

Vodstvo

Tenerife omývá Atlantský oceán.

Jak popisuje oficiální stránka Tenerife- jelikož je ostrov obklopen jen slanou vodou a je sopečného původu, tak je voda nejcennějším zdrojem. Nejdůležitějšími prostředky k získávání sladké vody jsou kanály, studny, jezy a hráze. Od roku 1997 funguje ostrovní hydrologický plán, který analyzuje spotřebu vody a zjišťuje způsoby jak získat více sladké vody. Používají také metodu- odsolování, která byla poprvé použita v roce 1998.

Flora

Tenerife a celé Kanárské ostrovy jsou charakteristické unikátní flórou (Fiala, 2008, s. 15). Na ostrově se nachází několik vegetačních zón (Země světa- Tenerife, Hoffman, s. 5), které vyplývají nejen z prostředí, ale také z nadmořské výšky (Fiala, 2008, s. 14). Nachází se zde několik endemických druhů. Na jihu, do 1 000 m n. m., se rozkládá suchá zóna s dračinci, pryšci nebo cesmínou kanárskou. Dále následuje zóna jehličnatých lesů s endemickou borovicí kanárskou a jalovcem fénickým. Od 2 000 m n. m. se rozprostírá subalpínská zóna a její nejtypičtější představitel je červeně kvetoucí hadinec *Echium wildpretii* a od 2 900 m n. m. následuje alpínská zóna (Země světa- Tenerife, Hoffman, s. 5). Rozsáhlé borové lesy se nacházejí v nadmořské výšce od 1 200 do 2 000 m n. m. Dominantními dřevinami jsou endemické borovice *Pinus canariensis*. Úplně odlišné jsou hory na západě, v pohoří Teno se střídají horské hřebeny s hlubokými údolími. Turisticky nejzajímavější je zde malebná vesnička Masca. Také se tady nacházejí endemické rostliny, např. krásně růžová „Pericallis lanata“. Na východě ostrova se nachází pohoří Sierra de Anaga, je to

oáza panenské přírody. Vyskytují se zde vavřínové lesy a další endemické druhy rostlin a dřevin. V subalpínském pásu se nachází oblast Caldera de las Canadas, byl zde vyhlášen národní park- Parque Nacional del Teide. Je to geologicky nejzajímavější oblast celého Tenerife. K nejpozoruhodnějšímu druhu této oblasti patří mohutný keř, hadinec a úhorník (botany.cz, Ladislav Hoskovec, 2007).

Ostrov Tenerife je místo, kde se nachází řada plantáží, na kterých se pěstují banánovníky (Fiala, 2008, s. 16). Také se zde daří citrusům, fíkům, olivám, vinné révě a díky teplému podnebí také cukrové třtině, kávě, papáje a mangu (fischer.cz)

Ve městě Icod de los Vinos se nachází nejstarší strom, podle pověstí je asi tisíc let starý (Fiala, 2008, s. 15).

Tenerife jak už bylo zmíněno, patří do floristické oblasti Makaronesie a celá tato oblast má sopečný původ, což se projevuje v geomorfologických a geologických charakteristikách, které jsou také jedním z důvodů návštěvnosti ostrova.

Fauna

V blízkosti příbytků chovají obyvatelé ostrova krávy, koně, kozy a jiná domácí zvířata (Fischer.cz). Nežijí zde žádní větší savci, nejběžnějším menším savcem je divoký králík (Fiala, 2008, s. 16). Na ostrově žije 48 druhů ptáků, např. racek, datel velký, pěnkavka a samozřejmě kanárek (Fischer.cz). Také zde žije spousta běžných hmyzích druhů, ale také různé druhy exotických motýlů, kteří se chovají na motýlích farmách, např. ve městě Icod de los Vinos. Zastoupení zde mají také plazi, především ještěrky, mezi ně patří ještěrka kanárská (Fiala, 2008, s. 17).

Ostrov Tenerife se může pyšnit jednou z nejznámějších zoologických zahrad nejen na Kanárských ostrovech, ale v celém Španělsku. Jmenuje se Loro Parque, více informací dále (Fiala, 2008, s. 17).

Také je důležité zmínit podmořský svět Tenerife. Ten můžeme vidět v již zmíněném Loro Parque a nebo ve volné přírodě, což je samozřejmě hned o něčem jiném. Ve vodách blízko Tenerife bylo dle Hofmanna (Země světa, 2015, s. 24-25) zaznamenáno 21 různých druhů kytovců. Nejvíce pozorovaným kytovcem zde je kulohlavec Sieboldův. Poznáme ho snadno podle výrazných rysů- tmavý, prakticky černý, má mohutnou zaoblenou hlavu a dozadu ohnutou

špičku hřbetní ploutve. Odhaduje se, že u jihozápadního pobřeží jich žije až tisíc, z toho polovina žije trvale a polovinu tvoří migrující jedinci. Trvale zde také žije delfín skákavý, který je všeobecně známý. Jejich největší seskupení je poblíž útesů Los Gigantes, další skupiny se vyskytují blíže k jihu. K pozorování dalších druhů je potřeba více času a znalostí, patří mezi ně např. plískavice šedá nebo obrovští vorvani (Hoffman, Země světa, 2015, s. 25)

5.2.2.2 Kulturně-historické předpoklady

Vzhledem k tématu této kapitoly je dále stručně popsána historie Tenerife z knihy Tenerife, Fiala, 2008, s. 32-38.

Ve druhém století př. n. l. sem přišli Guančové, jejichž původ ani jazyk nejsou známy. Podle historických záznamů byli urostlí a vysocí, měli modré oči a světlé vlasy. Ostrov Tenerife byl dobyt jako poslední v roce 1495, na rozkaz panovníků Isabely Kastilské a Ferdinanda Aragonského. Důvodem byla statečnost místních obyvatel- Guančů.

Historické památky

Za historické památky lze považovat historická centra měst, které budou vypsány v další kapitole o zajímavých místech na Tenerife.

Kulturní zařízení

- Cajacanarias Centro Cultural
 - Santa Cruz de Tenerife
- Auditorio de Tenerife
 - Santa Cruz de Tenerife
- Museo de Arte Contemporáneo
 - Garachico
- Museo de la Naturaleza y el Hombre
 - Santa Cruz de Tenerife

Sportovní a zábavní zařízení

- Siam park
 - jeden z největších aquaparků v Evropě
 - nachází se na jihu ostrova
 - je inspirovaný Thajskou tematikou (majitel pochází z Thajska)
- Aqualand
 - také se nachází na jihu ostrova- Costa Adeje
- Loro parque
 - stejný majitel jako Siam parku, také vlastní ještě Siam mall
 - jedna z největších atrakcí na celých Kanárských ostrovech
 - nádherná zoo poblíž Puerto de la Cruz
 - show s delfíny

Kultura

Hispanšská kultura se rozvinula po celých Kanárských ostrovech koncem 15. století, kdy Španělsko oficiálně převzalo vládu nad ostrovy. Od té doby dominoval španělský vliv na tradicích, zvycích apod. (spain-tenerife.com). Jako příklad lze uvést býčí zápasy, je to jedna z nejvýznamnějších tradic celého Španělska. Na Tenerife se mohou návštěvníci podívat na Plaza de Toros de Santa Cruz de Tenerife, jak uvádí (Fiala, 2008, s. 83). Jako součást kultury se dá považovat španělský jazyk, na který jsou jak Španělé, tak i Canario hrdí. Na Kanárských ostrovech se používá dialekt, kterému se říká kanárština. Mentalita obyvatel Kanárských ostrovů je podobná jako u Španělů. Jsou temperamentní, společenšší, hluční a rádi se baví.

Kuchyně

Kuchyně Kanárských ostrovů vychází ze španělské kuchyně, ale také z původní guančské (Fiala, 2008, s. 62). Místní specialita jsou brambory. Z poetických názvů je patrné, jak je mají na Tenerife rádi- Azucena blanca (bílá lilie), Bonita Negra (černá krasavice). Jsou to chráněné brambory, které se pěstují v nadmořské výšce až 1200 m apod (Země světa, Churanová, 2015, s. 66). Asi nejoblíbenějším druhem je papas arrugadas, v překladu vrásčité brambory. Tyto lahodné brambory se vaří ve slupce v mořské vodě. Slouží jako příloha k masu nebo jako samotný pokrm. Podávají se k ním typická omáčka Mojo, která je na ostrovech známa ve čtyřech provedení, jak uvádí (Fiala, 2008, s. 62). Ke zdejším lahůdkám patří také sýr z ovčího mléka. Nejprodávanější sýr na Tenerife je bílý měkký sýr, který se máčí v bylinkách nebo ve víně (Země světa, Churanová, 2015, s. 62). Základem kanárské kuchyně je tak gofio, to je pokrm tehdejších Guančů. Skládá se ze směsi zrn pšenice a kukuřice a praží se na 150 stupňů Celsia, poté se mele na mouku, ze které se vyrábí těžko stravitelné gofio. Jako národní jídlo se považuje conejo al salmorejo, je to dušený pokrm z králíka a rajčat (Fiala, 2008, s. 63). Dalším místním jídlem je puchero. Je to směs masa a zeleniny a vše se vaří v jednom hrnci. Dále se nesmí zapomenout na ryby, jelikož Tenerife je ostrov, ryb je opravdu dostatek. Jako příklad lze uvést chicharro- česky kranas obecný. Tahle ryba je symbol hlavního města a dokonce má svůj pomník v hlavním městě Santa Cruz (Churanová, 2015, s. 67). Jako dezert je typické např. Natillas, je to vaječno-pudingový krém, který je opravdu lahodný.

Co se týče alkoholu, asi nejznámější je banánový likér, podávají ho skoro v každé restauraci po hlavním chodu. Je to jejich specialita, vyrábí se z vlastně pěstovaných banánů. Další známou specialitou jak uvádí (Fiala, 2008, s. 68) je ron miel, tedy rum s medem. Výroba rumu na Kanárských ostrovech má svou tradici, jelikož se rum vyrábí jako vedlejší produkt z cukrové třtiny a na ostrovech byly dříve velké plantáže. Nejznámějším míchaným nápojem je Sangría, který je původem ze Španělska (Fiala, 2008, s. 68). Autentická káva barraquito, která se podává s kondenzovaným mlékem, kterou si člověk může dát con alcohol o sin alcohol, v překladu s alkoholem či bez.

Kanárská kuchyně je opravdu gastronomický zážitek.

Svátky

Fiesty neboli oslavy jsou většinou spojeny s náboženstvím, jelikož Kanárské ostrovy jsou tradičního katolického vyznání (Murillo, 2016, s. 8). Jeden z nejnáměšších svátků je Fiesta del Carmen, slaví se 16. června na všech Kanárských ostrovech, který popisuje webová stránka Canariatravel.cz. Carmen představuje ochranitelku všech námořníků a rybářů a doprovázela je na všech jejich cestách. Přístavy a lodě jsou krásně vyzdobeny a námořníci vyplouvají na moře uctít svoji patronku Carmen. Ve většině měst se obyvatelé oblékají do tradičních kanárských kostýmů. Atraktivním svátkem je dle (Murillo, 2016, s. 8) Corpus Christi v překladu svátek Božího těla, který se koná také v červnu. Oslava tohoto svátku je zajímavá především ve městě La Laguna a La Orotava. Města zdobí krásné ručně vyrobené koberce, tvoří je rostliny a písek. Ve městě La Orotava je koberec, který leží na hlavním náměstí před radnicí a je vytvořen ze sopečného písku všech barev, dovezeného z Teide. Dalším významným svátkem je Día de las Canarias- den Kanárských ostrovů, který je 30. května. Nejvíce populární fiestou je určitě karneval, který je podobný jako v Ríu de Janeiru (Murillo, 2016, s. 8). Je to velkolepá „street party“, která se koná v únoru a trvá 14 dní. Spousty extravagantních kostýmů a vozů za doprovodu latinsko-americké hudby (Canariatravel.cz).

5.2.3 Cestovní ruch na Tenerife

Tenerife je jedním z nejvýznamnějších turistických center Španělska a příjmy z cestovního ruchu živí většinu obyvatel ostrova, jak popisuje webová stránka kanaraske-ostrovy.travel.cz. Největší změnu stylu života způsobil na ostrově nástup turismu. Během pár desítek let se z převážně zemědělské oblasti stal ostrov zaměřený hlavně na služby a cestovní ruch (Andrews a Quintero, 2008, s. 31).

Na ostrově převažuje masivní cestovní ruch. Převážně na jižní části ostrova např. Los Cristianos a Las Americas je spousta obrovských hotelových řetězců, které

jsou plné Britů a Němců. Na ostrově je mnoho restaurací a typických britských a skotských „pubů“. Také se najde řada jedinců, kteří chtějí zažít dobrodružství a objevovat krásy Tenerife a tyto jedinci spadají pod individuální cestovní ruch. Tento druh cestování, který je často spojen s pojmem slow turismus začíná být v dnešní době hodně oblíbený, hlavně mezi mladou generací.

Na Tenerife si každý návštěvník najde to, po čem touží. Tento ostrov jak už bylo zmíněno, je velice rozmanitý. Je tam nádherná příroda, krásné historická města, bujarý noční život i skvělí Tinerfeños neboli obyvatelé Tenerife.

5.2.3.1 Zajímavá místa pro turisty

- **Punta de Teno**
 - Nejzápadnější bod ostrova, na který se lze dostat po silnici z Buenavista del Norte
 - Nádherný výhled + krásné místo na pozorování západu slunce

- **Buenavista del Norte**
 - Krásné městečko kousek od Punta de Teno
 - Úchvatná krajina a tradiční domky

- **La Orotava**
 - Nádherné město na severu ostrova
 - Jedna z nejstarších obcí, založena na počátku 16. století, zachované tradice a architektura, převzato z webové stránky hellocanaryislands.com

- **Puerto de la Cruz**
 - Druhé největší město na ostrově, které se nachází na severu ostrova
 - Je zde již zmíněný, Loro parque= velice atraktivní pro turisty
 - Nachází se zde komplex bazénů od architekta Césara Manrique

- Za zmínku také stojí Playa de Jardín, krásná pláž s botanickou zahradou
- **Garachico**
 - Město na severu ostrova
 - Je zde pevnost Castillo de San Miguel, který přečkala erupci vulkánu v roce 1706, převzato z webové stránky kanarske-ostrovy.vdetailech.cz
- **Los Gigantes** (v překladu „Obři“)
 - Menší město pojmenované dle skalnatého útvaru, které se nachází na západě ostrova
 - Skály dosahují až 800 metrů
 - Považuje se za klidnější oblast, vhodné pro rodiny s dětmi
- **Santa Cruz de Tenerife**
 - Hlavní město, ale také velký přístav
 - Návštěvníky láká hlavně díky již zmíněnému karnevalu
- **Candalaria**
 - Úchvatné městečko na východě ostrova
 - V bazilice se nachází Černá madona- patronka Kanárských ostrovů, kterou střeží 10 bronzových bojovníků, převzato z webové stránky radynacestu.cz
- **Masca**
 - Malebná vesnička v horách
 - Cesta do hor vede po serpentínách, ale stojí to za to, je tam dechberoucí výhled
- **Icod de los Vinos**

- Severozápad ostrova
- Pěstování tradičního vína
- Nachází se zde jeden z nejstarších stromů (starší než 800 let) a jmenuje se Drago Milenario, v překladu Dračinec

- **Costa Adeje**

- Jedno z nejnovějších letovisek na ostrově, které navazuje na Playa de las Américas
- Známá oblast pro noční život, vodní sporty a nádherné pláže
- Nachází se zde krásná rybářská vesnice v oblasti La Caleta

5.2.4 Udržitelný cestovní ruch na Tenerife

Na Tenerife je jedinečná příroda. Jak už bylo zmíněno v podkapitole „Fauna a flora“, nachází se zde několik endemických druhů rostlin a živočichů. Nejvíce se jich nachází v oblastech Anaga, Teno a Las Canadas de Teide. Na Kanárských ostrovech se vyskytuje více než polovina endemických druhů z celé země, jak zmiňuje webová stránka webtenerife.co.uk. Na ostrově jsou také chráněná území a Národní parky, viz. dále v kapitole „Světové dědictví UNESCO“.

Problémem ostrova je narůstající cestovní ruch. Už v šedesátých letech minulého století zažily dle autorů Andrews a Quintero (2008, s. 43), Kanárské ostrovy první vlnu masového turismu. S tím spojené znečištění pláží, vody a vzduchu a nadměrný hluk. Existuje, ale spousta organizací, které se zabývají udržitelností. Jejich hlavním cílem je ohleduplnost k životnímu prostředí a ochrana endemických druhů na ostrově, omezování hluku, smogu i produkce odpadu. Také se zaměřují na udržení tradic a na dobrém vztahu turistů k místním obyvatelům. Ekologií zabývající se organizace pořádají podle autorů Andrews a Quintero (2008, s. 43) hromadný sběr odpadů na plážích a na dalších místech. Organizace, které se zabývají udržitelností, jsou např. Asociación Tinerfena de Amigos de La Naturaleza, Guia Natura, Canary green a mnoho dalších. Dle

webových stránek Canarygreen.cz je jejich posláním zvětšovat povědomí o udržitelném cestovním ruchu na Kanárských ostrovech a dále v tomto směru vzdělávat jednotlivce, firmy i velké organizace. Nejvýznamnější nástroj, který používají pro šíření informací, jsou sociální sítě. Snaží se inspirovat turisty i místní obyvatele svou prací.

Odpadkové koše na recyklovaný odpad se nacházejí ve většině ubytovacích zařízení i na veřejných místech, např. Hotel GF Fanabe a pláž El Duque.

Jako výsledek efektivního destinačního managementu lze uvést správné značení stezek v Rural Parque Anaga a také cedule s doporučeními, jak se chovat ve chráněném území: nevyhazovat odpadky do přírody, dávat pozor na cigaretové nedopalky, dávat pozor na rostliny a zvířata, vyhnout se zvýšenému hluku a mnoho dalších.

5.2.4.1 Světové dědictví UNESCO

- **La Laguna** (Fiala, 2008, s. 91)
 - Město, které založil v roce 1496 conquistador Alfonso Fernández de Lugo
 - Nachází se zde Museo de Historia de Tenerife, jsou zde staré mapy a dokumenty od dobytí ostrova Španěly až do současnosti
 - Krásné náměstí Plaza del Adelantado
 - Významné poutní místo je historický kostel Santuario del Cristo
 - Historické centrum se pyšní uličkami s pestrými budovami a obchůdky

- **Pico del Teide** (Pavel Šust, 2015, s. 12-14)
 - v jazyce svých původních Guančů to znamená „Sněžná hora“
 - Nejvyšší hora nejen Kanárských ostrovů, ale také celého Španělska
 - 3. největší sopka na světě, hned po havajských sopkách

- Mimořádně atraktivní oblast pro turisty
- V roce 1945 byl vyhlášen Národní park (Parque Nacional del Teide), který má plochu 190 km² a zabírá téměř 10 % ostrova
- V roce 2007 byl park zapsán jako přírodní památka na seznam Světového dědictví UNESCO
- Hora má dva krátery , jehož vrcholem je El Pilón a níže se nachází Rambleta
- Pico del Teide je tzv. „spící sopka“, z vrcholu El Pilón stále vycházejí sirné páry (Fiala, 2008, s. 154)
- Poslední erupce proběhla v roce 1798 (Fiala, 2008, s. 154)
- Na vrchol se člověk může dostat buď, pěšky nebo lanovkou

- **Rural parque Anaga** (mojetenerife.cz)

- Nachází se na severovýchodním cípu ostrova v pohoří Anaga
- Od roku 2015 je zapsán jako přírodní památka na seznam Světového dědictví UNESCO
- Nachází se zde největší množství endemických druhů Evropy
- Je zde vzácný vavřínový prales

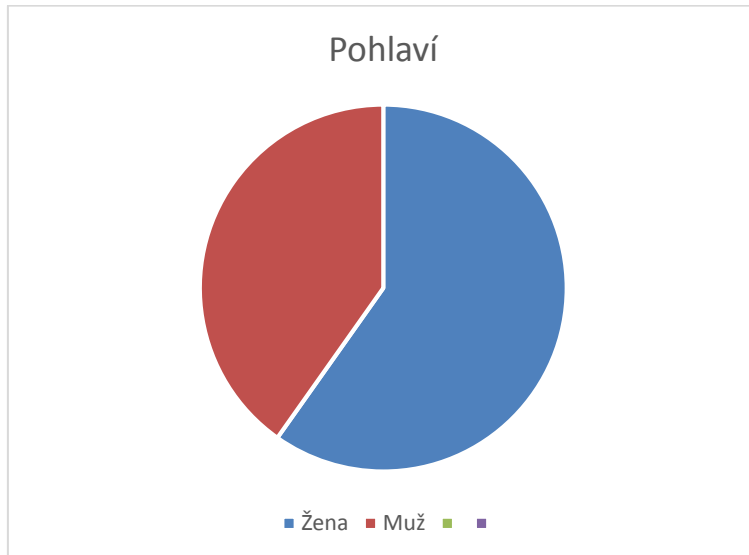
6 Dotazníkové šetření

Pro vlastní výzkum bylo použito dotazníkové šetření. To probíhalo v období září až prosinec 2019 na Tenerife v náhodném vybraném vzorku turistů. Následně šetření probíhalo leden až únor 2020 pomocí online serveru www.surveo.com, dotazníky byly přidány na sociální sítě a náhodně rozeslány. Dotazník se skládá ze sedmnácti otázek. První tři otázky jsou zaměřeny na informace o respondentovi a dále se zbytek dotazníku týká destinace. Dotazník vyplnilo 87 respondentů.

1. Jaké je Vaše pohlaví?

Dotazník vyplnilo celkem 52 žen (59,8 všech respondentů) a 35 mužů (40,2 všech respondentů).

Graf č. 1- vyhodnocení otázky 1

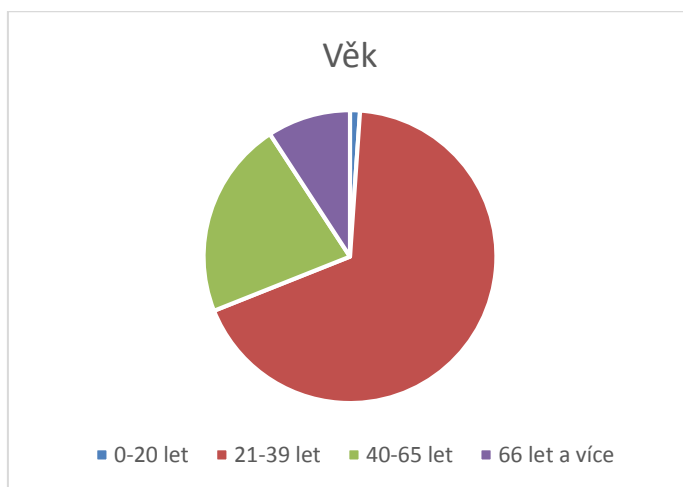

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

2. Jaký je Váš věk?

Nejvíce respondentů bylo ve věku 21-39 let (67,8%- 59 osob), 19 osob bylo ve věku 40-65 let (21,8%), 8 osob bylo ve věku nad 65 let (9,2%) a 1 respondent byl ve věku 0-20 let (1,1%).

Graf č. 2- vyhodnocení otázky 2

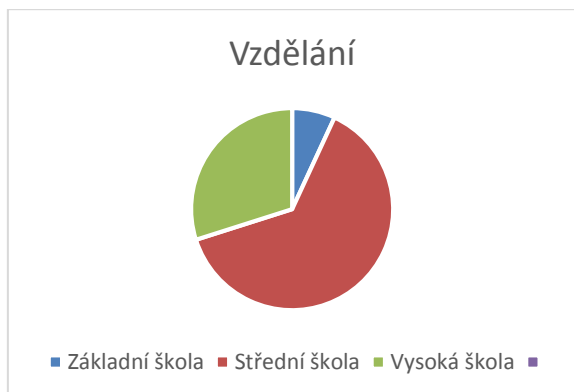

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Nejvíce respondentů vystudovalo střední školu (55 osob, 63,2%), 26 osob vystudovalo vysokou školu (29,9%) a 6 osob vystudovalo základní školu (6,9%).

Graf č. 3- vyhodnocení otázky 3

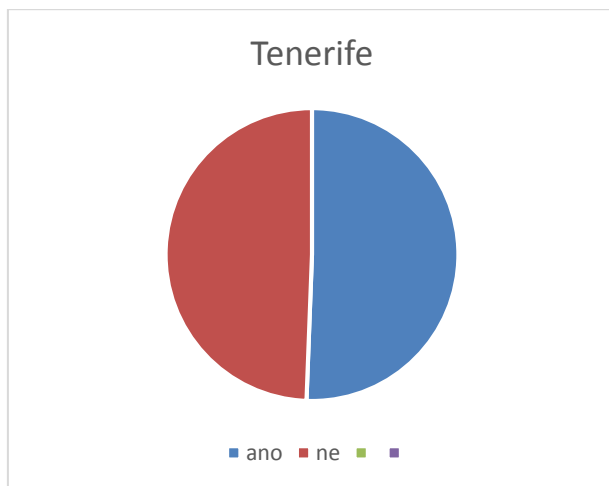

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

4. Navštívil/a jste někdy ostrov Tenerife ?

44 (50,6%) respondentů navštívilo ostrov Tenerife a 43 osob (49,4%) nenavštívilo. I ti, kteří ho nenavštívili, mohli dále v dotazníku pokračovat.

Graf č. 4- vyhodnocení otázky 4

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

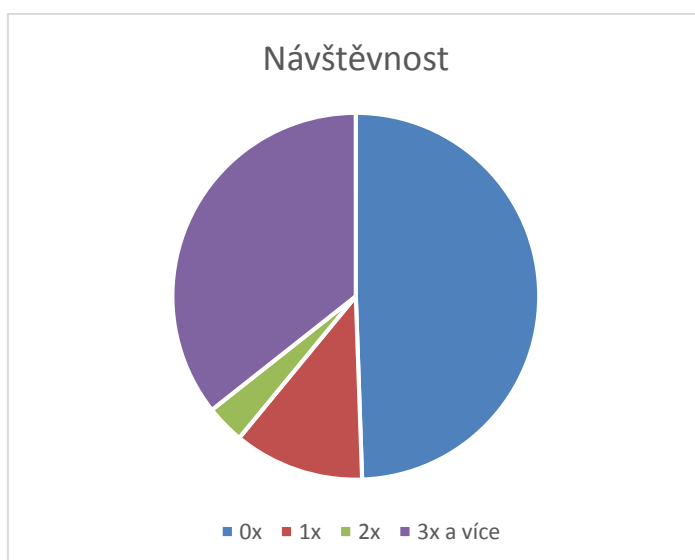
5. Pokud ne, chtěl/a by jste tento ostrov navštívit?

Ti, kteří ostrov nenavštívili, odpověděli všichni, že by ostrov navštívit chtěli.

6. Kolikrát jste tuto destinaci navštívil/a ?

Šestá otázka se týká návštěvnosti ostrova. Respondenti, kteří nenavštívili Tenerife, si mohli vybrat odpověď 0x a tak odpovědělo 43 respondentů (49,4%). 1x navštívilo ostrov 10 respondentů (11,5%), 2x navštívili ostrov jenom 3 respondenti (3,4%) a 3x ostrov navštívila většina respondentů, kteří na ostrově byli (31 osob, 35,6%).

Graf č. 5- vyhodnocení otázky 6

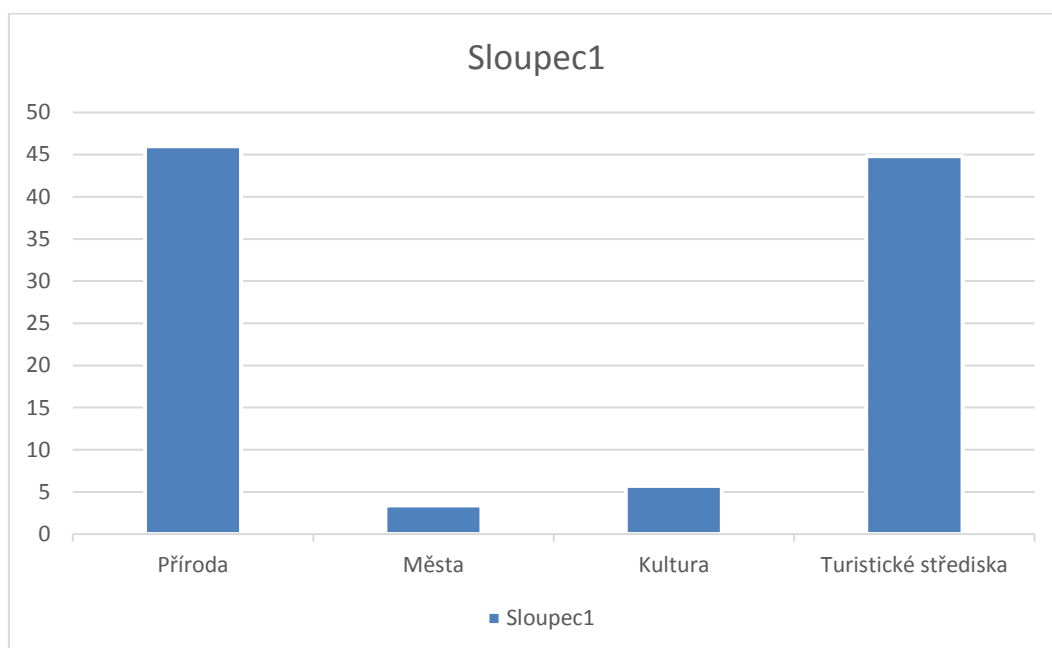

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

7. Co se Vám jako první vybaví, když se řekne Tenerife?

Pod pojmem Tenerife si každý vybaví to své. Nejvíce respondentů si spojuje ostrov s přírodou (40 respondentů, 46%), 39 osob (44,8%) si pod pojmem Tenerife vybaví turistická střediska, převážně hotelové komplexy a obchody. 5 respondentů si vybaví kulturu (5,7%) a pouhý 3 respondenti si vybaví města (3,4%).

Graf č. 6- vyhodnocení otázky 7

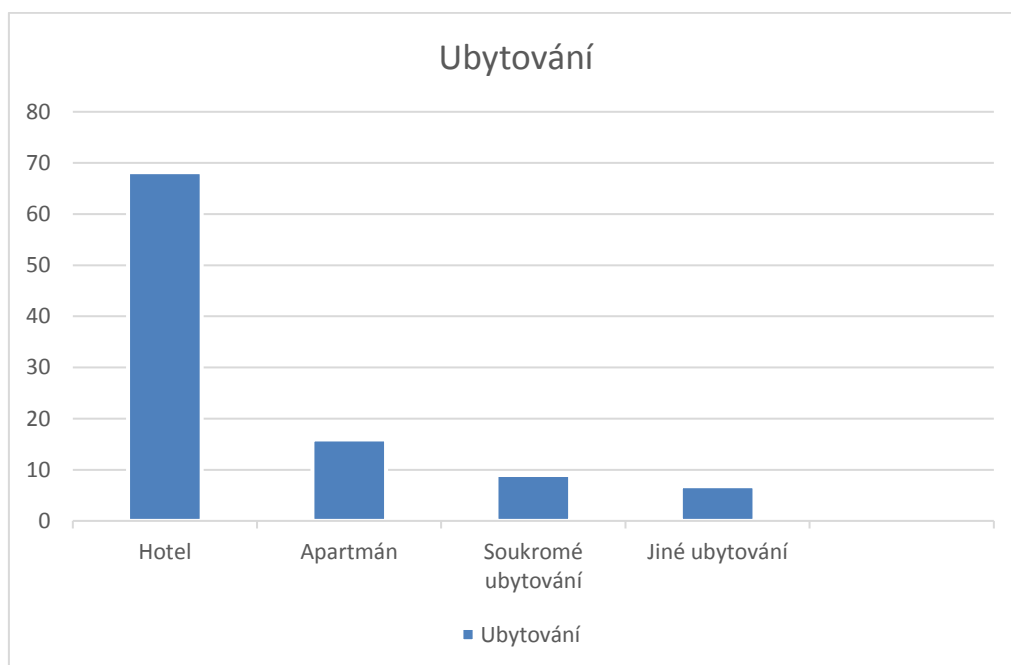

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

8. Jaký typ ubytovacího zařízení jste navštívili/a?

Většina respondentů, kteří byli na Tenerife, pobývali v hotelu (30 respondentů 68,2%). 7 respondentů (16%) se zdržovali v soukromém ubytování. 4 respondenti si pronajali apartmán (9%) a jen 3 respondenti navštívili jiné ubytování (6,8%).

Graf č. 7- vyhodnocení otázky 8

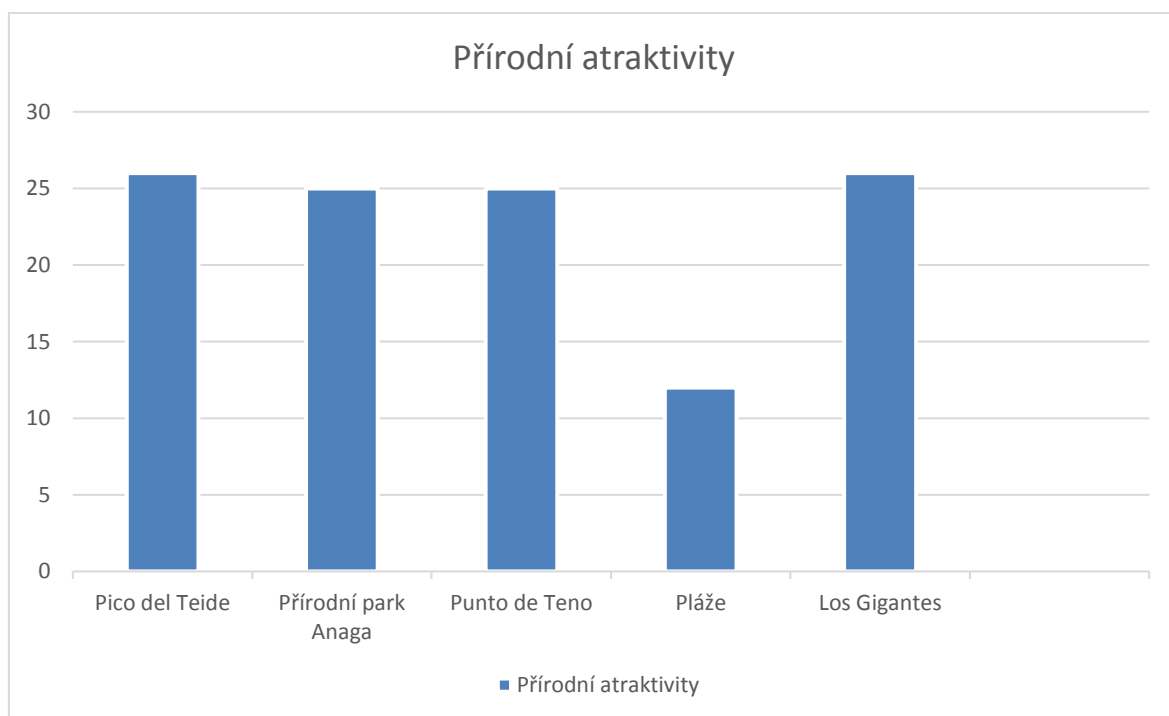

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

9. Kterou přírodní atraktivitu jste na Tenerife navštívil/a?

Nejnavštěvovanější atraktivitou je dle ankety Pico del Teide (27 respondentů, 26%). 26 respondentů navštívili pláže a také Los Gigantes (oboje 25%). 13 respondentů navštívilo nejzápadnější bod ostrova Punto de Teno (12%) a přírodní park Anaga navštívilo stejný počet návštěvníků, tudíž 13 a 12%.

Graf č. 8- vyhodnocení otázky 9

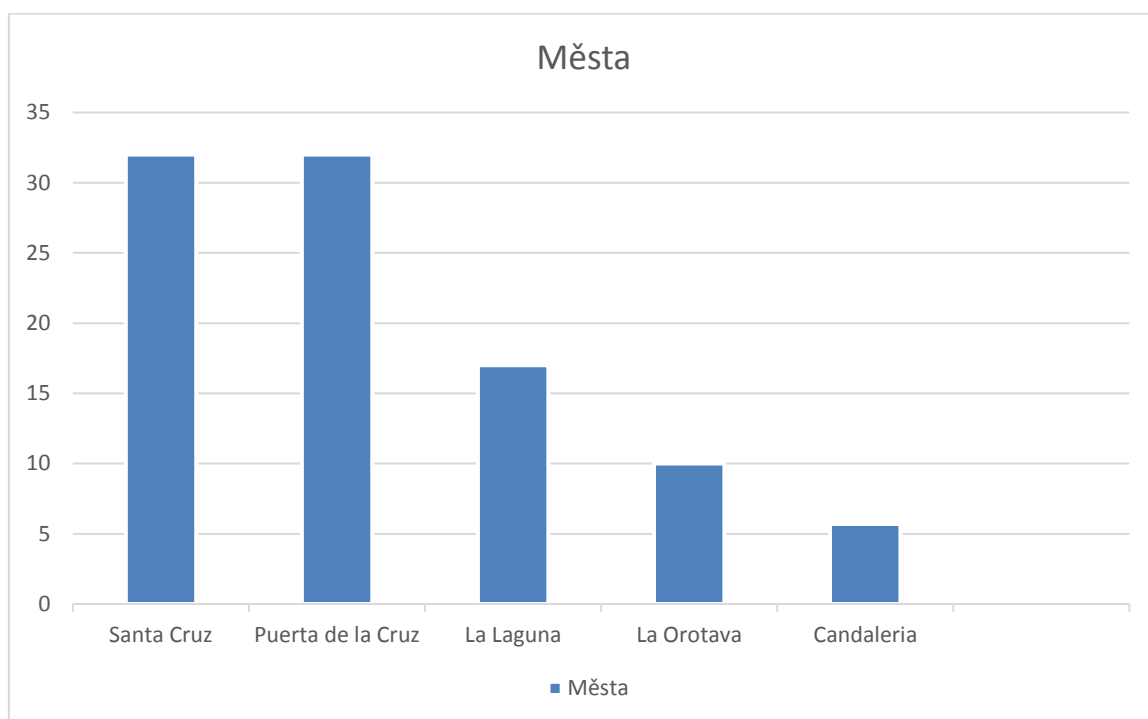

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

10. Která města se Vám líbila nejvíce?

Nejvíce se návštěvníkům líbilo hlavní město Santa Cruz de Tenerife a druhé největší město Puerta de la Cruz (v obojích případech odpovědělo 19 respondentů, čili 32%). 10 osobám se líbilo město La Laguna (17%), 6 respondentům La Orotava (10%) a 5 Candaleria (9%).

Graf č. 9- vyhodnocení otázky 10

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

11. Který zábavní park jste navštívil/a ?

Nejvíce osob navštívilo Loro Parque (28, 38,9%), dále Siam park (26, 36,1%) a nejméně lidí navštívilo Aqualandii (18, 25%).

Graf č. 10- vyhodnocení otázky 11

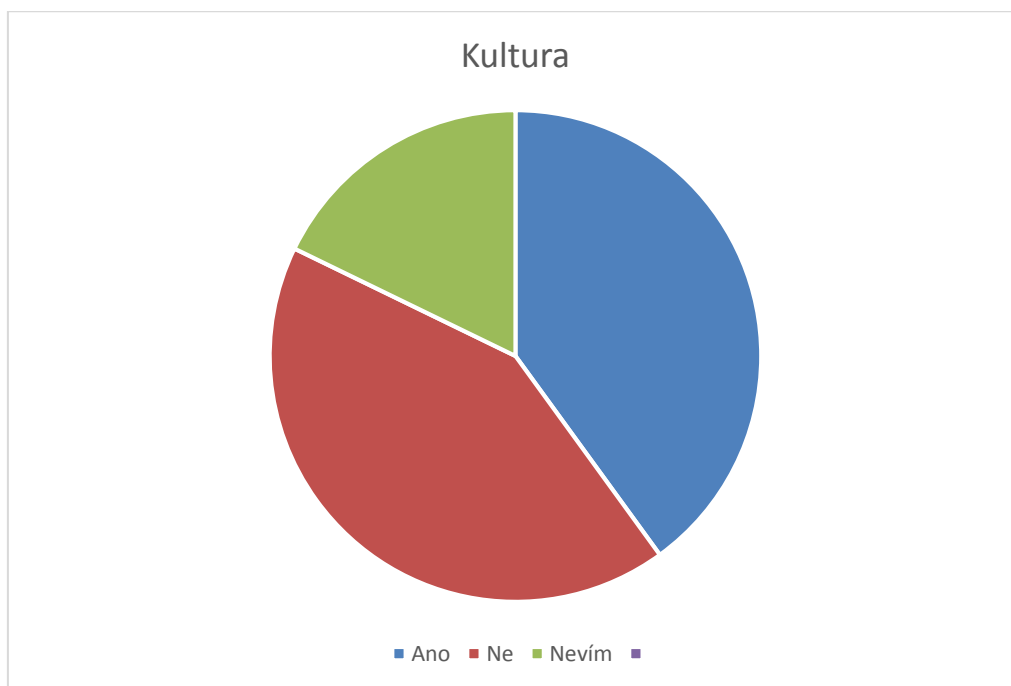

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

12. Poznali jste kulturu Tenerife?

18 návštěvníků (40%) poznalo kulturu ostrova, 19 návštěvníků (42,2%) neví, jestli poznali kulturu Tenerife a 8 návštěvníků (17,8%) nepoznalo kulturu destinace.

Graf č. 11- vyhodnocení otázky 12

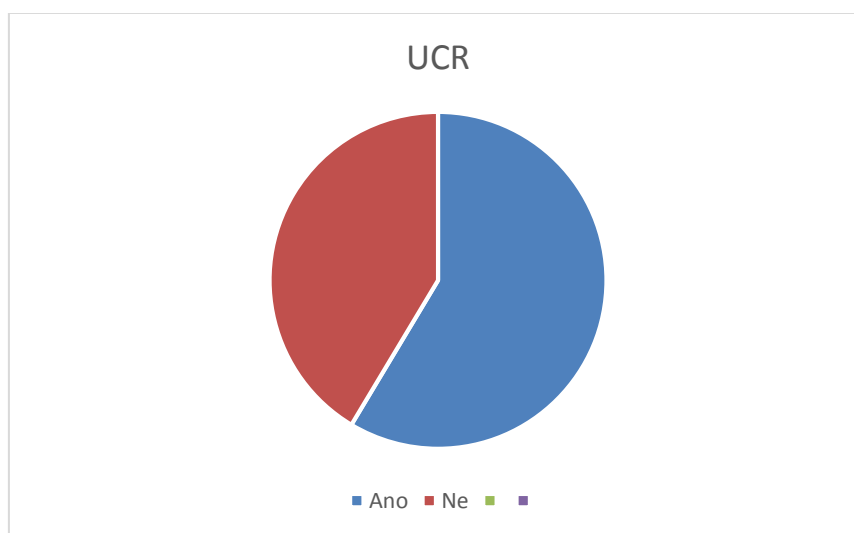

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

13. Máte představu, co znamená udržitelný cestovní ruch?

U této otázky nezáleží, jestli respondenti navštívili ostrov, pojednává o tom, jestli vědí, co znamená udržitelný cestovní ruch. 51 osob (58,6%) vědí, co znamená UCR a 36 (41,6%) neví, co to znamená.

Graf č. 12- vyhodnocení otázky 13

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

14. Jestli ano, popište prosím, co znamená udržitelný cestovní ruch.

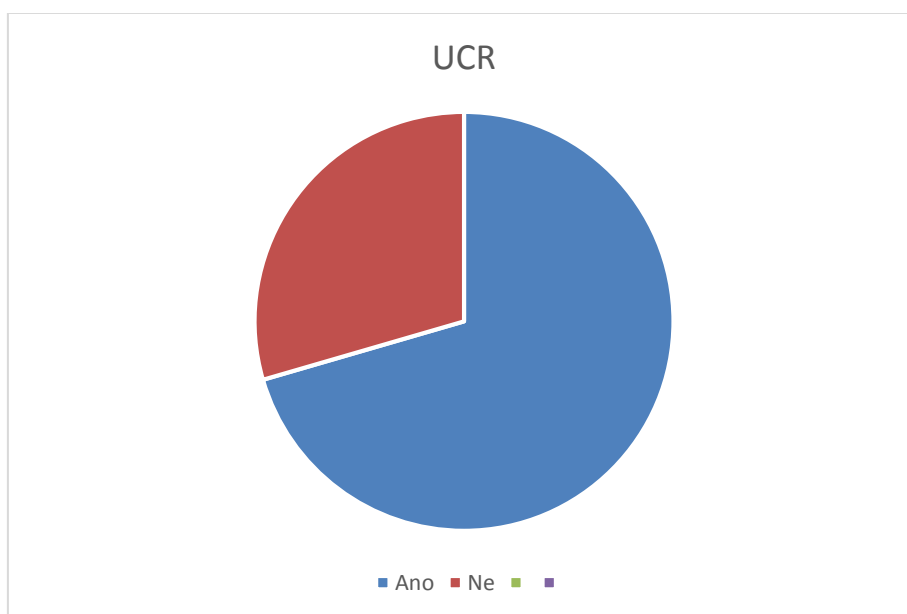
Tato otázka byla otevřená a respondenti mohli napsat, co si myslí. Nejčastější odpovědí bylo:

- Dbá se o zachování přírody a kultury.
- Cestovní ruch, který nezanechává negativní dopady z cestování na prostředí destinace.
- Jde hlavně o recyklování.
- Soulad s přírodou, obyvateli, místní kulturou a odpovědný destinační management.

15. Myslíte si, že se provozuje udržitelný cestovní ruch na ostrově?

31 respondentů (70,5%) si myslí, že se na ostrově provozuje udržitelný cestovní ruch a 13 respondentů (29,5%) si myslí, že se na Tenerife neprovozuje UCR.

Graf č. 13- vyhodnocení otázky 15

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

16. Je něco, co se Vám na ostrově nelíbilo? Jestli ano, napište prosím co.

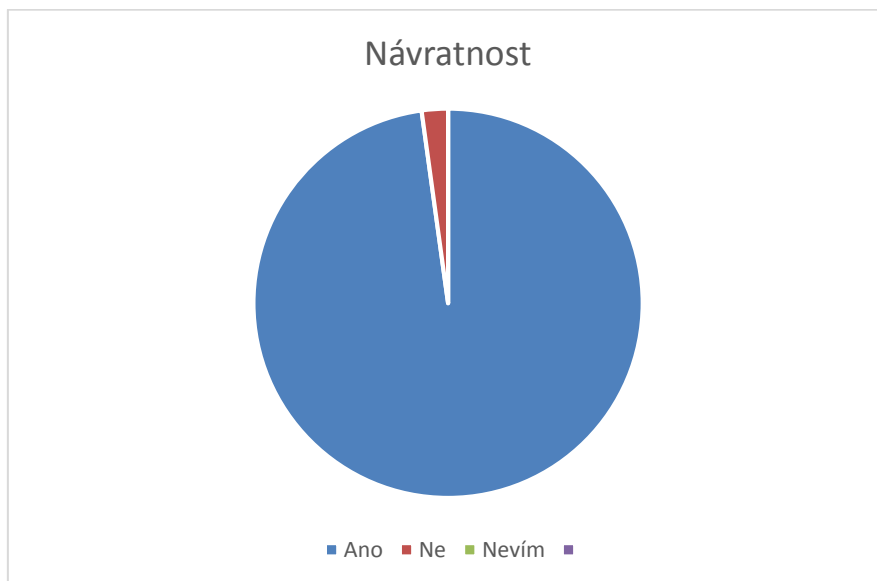
Tato otázka byla také otevřená. Většina návštěvníků nenapsala nic a vše se jim líbilo, ale bylo pár výjimek a ti napsali např.:

- Černý písek
- Doprava
- Kouření v restauracích

17. Chtěl/a byste se do této destinace někdy vrátit?

43 návštěvníků (49,4%) by se chtěli na ostrov vrátit a jedna osoba (1,1%) by se nechtěla vrátit zpět do destinace.

Graf č. 14- vyhodnocení otázky 17

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

7 Řízený rozhovor

Jako druhou část dotazování byl vybrán rozhovor s pracovnící cestovní kanceláře Canaria Travel. Tato cestovní kancelář se specializací právě na Kanárské ostrovy. Řízený rozhovor probíhal přes emailovou konverzaci s delegátkou Marií Pasekovou. Do cestovní kanceláře bylo zasláno 6 otázek a všechny byly zodpovězeny.

1. Co si myslíte, že je pro turisty nejatraktivnější na Tenerife?

Na první otázku odpověděla paní Paseková, že Kanárské ostrovy začínají být pro Čechy více a více atraktivní. Tenerife je velmi rozmanitý ostrov s bohatou nabídkou různých aktivit, které se dají díky příznivému klimatu podnikat celoročně. Z jejího hlediska je pro turisty na Tenerife nejatraktivnější rozmanitost ostrova a také celoroční turistická sezóna.

2. Jaké jsou podle Vás přírodní předpoklady ostrova?

Příroda na Tenerife je opravdový skvost. Můžeme zde najít ekosystémy od pobřežního až po horský, které se nachází ve výšce nad 3 500 mnm.

Národní park Canadas del Teide, Rural park Anaga, Teno a další přírodní rezervace vytvářejí z Tenerife opravdový unikát.

Můžeme zde najít spoustu endemických rostlin, opět v různých výškových pásmech.

3. Jaké jsou podle Vás kulturně-historické předpoklady ostrova?

Kromě volnočasových aktivit ostrov rovněž disponuje nabídkou aktivit kulturních. K návštěvě vybízejí historická města, jako La Orotava či San Cristobal de La Laguna na severu ostrova. Bohatý kulturní život má město Santa Cruz de Tenerife, v místním Auditoriu se pořádají pravidelné koncerty. Kulturní nabídka je bohatší ve větších městech na severu ostrova.

4. Jaký typ turismu na ostrově převažuje?

Na ostrově převažuje masový turismus, hlavně na jižní části ostrova, např. Costa Adeje je spoustu hotelových řetězců.

5. Myslíte si, že na ostrově funguje udržitelný cestovní ruch?

Podle paní Pasekové je provozován udržitelný cestovní ruch. Je zde spousta ekologických organizací, které pomáhají uklízet pláže atd..

6. Co si myslíte, že ohrožuje Tenerife nejvíce?

Jako největší hrozbou jsou přírodní katastrofy.

8 Shrnutí výsledků

Dotazník

Výzkumem se zjistilo, že Tenerife je velmi oblíbená destinace, protože většina respondentů by se chtěla vrátit zpět do destinace a ti, kteří tam nebyli, by tam chtěli jet. Pro turisty je atraktivní hlavně kvůli krásné přírodě. Také se jim pod pojmem Tenerife vybaví turistická střediska a s tím spojený masový turismus. Zajímavá je otázka 8., z ní vyplynulo, že 30 lidí jelo s cestovní kanceláří a 14 lidí jelo „na vlastní pěst“. Tím autorka může říct, že $\frac{1}{4}$ respondentů spadají do slow turismu a $\frac{3}{4}$ do masového turismu. Nejnavštěvovanější přírodní atraktivitou je beze sporu Pico del Teide, co se týče měst je to Puerta de la Cruz a hlavní město Santa Cruz de Tenerife. Zábavní parky jsou také mezi turisty velmi oblíbené, hlavně Loro park (zoo) a Siam park (aquapark). Jako opatření pro udržitelný rozvoj je v Siam parku odsolená voda a v národním parku Pico del Teide se musí chodit po vyznačených stezkách. Zjistilo se, že většina respondentů má povědomí o tom, co znamená udržitelný cestovní ruch. Většina respondentů si myslí, že se udržitelný cestovní ruch na ostrově provozuje.

Rozhovor

Největší atraktivitou pro turisty je celoroční turistická sezóna a rozmanitost ostrova. Na jihu je teplé, slunečné počasí a příjemné pláže a na severu ostrova je mírné podnebí a krásně zelená příroda. Turista může navštívit moře, hory i lesy. Příroda na Tenerife je opravdový unikát. Nejzajímavější přírodní památkou na ostrově je beze sporu Pico del Teide a Rural park Anaga. Kulturní nabídka je bohatší ve městech, které se nacházejí na severu. Krásná historická města jako je La Orotava či

San Cristobal de La Laguna. Na jihu ostrova převažuje masový cestovní ruch. Je zde spousta hotelových řetězců, kde převládá profil all inclusive. S tím spojený fakt, že nejvíce turistů přijíždí z Velké Británie. Cílem jejich pobytu je především odpočinek a návštěva pláže. Největší hrozbou Tenerife jsou přírodní katastrofy, např. Calima, to je jev kdy Kanárské ostrovy zasype písek ze Sahary. Další hrozbou jsou požáry především v letním období.

Autorka navštívila dvě cestovní kanceláře- Fischer a Eximtours a zeptala se na tyto otázky a zástupkyně CK neměly povědomí o tom co je udržitelný cestovní ruch a celkově nedokázaly na otázky odpovědět. Tímto by chtěla autorka říct, že je nedostatečná informovanost personálu CK. Jako doporučení by uvedla školení zaměřená na udržitelný cestovní ruch v jednotlivých oblastech, do kterých CK prodává zájezdy.

9 Závěry a doporučení

Cílem této bakalářské práce bylo podrobně popsat přírodní a kulturně-historické předpoklady ostrova Tenerife. Také dále se zaměřit na udržitelný cestovní ruch na ostrově. Práce byla rozdělena do dvou částí. První teoretická část je zaměřena na teorii, jsou zde vysvětleny pojmy, které se týkají oblasti cestovního ruchu a udržitelnosti. Tyto pojmy jsou stěžejní k pochopení problematiky další části. Praktická část se zabývá stručnými informacemi o Španělsku, poté podrobnější popis ostrova Tenerife, především jeho geografické předpoklady a udržitelný cestovní ruch. Pro praktickou část je zásadní právě dotazníkové šetření a řízený rozhovor, tyto metody nám pomohou odpovědět na naše výzkumné otázky, které si autorka stanovila na začátku práce.

Tenerife je velmi oblíbenou destinací cestovního ruchu, je to hlavně díky tomu, že je zde turistická sezóna celý rok. V letních měsících je ostrov navštěvovaný především mladými lidmi a rodinami s dětmi, v zimních měsících ho navštěvují především senioři. Na Tenerife převládá masový cestovní ruch, především na jižní části ostrova, v oblasti Costa Adeje, Las Americas a Los Cristianos. Novým trendem je individuální

cestování, většinou u mladších lidí. Určitě je pro Tenerife lepší podporovat a zvyšovat povědomí o slow turismu.

Největší atraktivitou pro turisty je tedy celoroční sezóna, přírodní atraktivita, zejména Pico del Teide s unikátní „měsíční krajinou“, Rural parque Anaga s úchvatným vavřínovým lesem, nádherné pláže s originálním černým pískem. Ostrov je také neuvěřitelně rozmanitý, jih je suchý a vhodný především pro relaxaci na pláži a sever je neuvěřitelně rozdílný, zelený a vlhký.

Většina místních obyvatel mají povědomí o ochraně životního prostředí. Koše na recyklovaný odpad jsou na většině míst ostrova, především v hotelech, na plážích atd. Spousta ekologických organizací pomáhají sbírat odpad na plážích, také chrání ohrožené živočichy. Jako příklad lze uvést, organizace, které pořádají výlety na moře na pozorování delfínů. Pozorují je s dostatečnou vzdáleností, aby je nevyrušili, navíc pomáhají během plavby s odstraňováním odpadků z moře. Také mají spoustu lokálních produktů a turisté je často kupují a tím podporují domácí ekonomiku. Jako příklad lze uvést „platanos“ banány, kosmetické výrobky z aloe vera a mnoho dalších. Autorka si nevšimla odporu zdejších obyvatelů k návštěvníkům, doufá, že tomu bude tak i v budoucnu.

Cestovní ruch je nedílnou součástí ostrova. Ekonomika je závislá především na cestovním ruchu. Také má díky cestovnímu ruchu řada rezidentů možnost práce.

Závěrem by autorka chtěla říct, že Tenerife je její srdcová záležitost a v budoucnu bude usilovat o to, aby se zvětšovalo povědomí o udržitelném cestovním ruchu na Tenerife.

10 Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

- [1] ANDREWS, Sarah a Josephine QUINTERO. Kanárské ostrovy: Lonely Planet. Praha: Svojtka&Co., 2008. ISBN 978-80-7352-795-2.
- [2] BRUNDTLANDOVÁ, Gro Harlem. *Naše společná budoucnost*. Praha: Academia, 1991. ISBN 80-853668-07-02
- [3] DUNLOP, Fiona. Španělsko: National Geographic. Praha: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-2299-0.
- [4] FIALA, Luděk. Tenerife: Průvodce na cesty. Praha: freytag & berndt, 2008. ISBN 978-80-7316-293-1.
- [5] HAMARNEH, Iveta. Geografie turismu: Mimoevropská teritoria. Praha: Grada publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4430-8.
- [6] HOLEČEK, Milan, Peter MARIOT a Miroslav STRÍDA. Zeměpis cestovního ruchu. 2. Praha: ČGS, 2013. ISBN 978-80-86034-98-0.
- [7] JENÍČEK, Vladimír a Jaroslav FOLTÝN. Globální problémy světa v ekonomických souvislostech. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-326-4.
- [8] KOLEČKO, Jiří. Španělské středomoří. Praha: freytag&berndt, 2002. ISBN 8073160293.
- [9] Moldan, Bedřich. (Ne)udržitelný rozvoj. Ekologie hrozba i naděje. Univerzita Karlova. Praha, Karolinum, 2001. ISBN 80-246-0286
- [10] MURILLO, Andrés. Tenerife: Tourist guidebook. Spain: Ediciones A.M., 2008. ISBN 978-84-95822-38-3.
- [11] PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost cestovního ruchu. Univerzita Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-329-1.

- [12] PETRO, Jozef. Španělsko: Kapesní průvodce. Praha: Computer Press, 2002. ISBN 8072267000.
- [13] Země Světa: Tenerife. Praha: Geo Bohemia, 2015. ISSN 1213-8193.
- [14] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. 2. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

Internetové zdroje

- [15] Canary green: About us. Canary green [online]. [cit. 2020-04-20].
Dostupné z: <https://canary.green/about-us/>
- [16] Cestovní ruch. Mendelu [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z:
https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=44498
- [17] Co je udržitelný rozvoj. Týden udržitelnosti [online]. 2020, 2020 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.tydenudrzitelnosti.cz/o-projektu/>
- [18] Culture. Spain-Tenerife [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z:
<https://www.spain-tenerife.com/en/what-to-do/culture.html>
- [19] Flora and Fauna: Tenerife. Tenerife tourism [online]. [cit. 2020-04-20].
Dostupné z: <https://www.webtenerife.co.uk/tenerife/the-island/flora-fauna/?tab=1>
- [20] Gallotia intermedia. The reptile database [online]. [cit. 2020-04-20].
Dostupné z: <http://reptile-database.reptarium.cz/species?genus=Gallotia&species=intermedia>
- [21] Garachico: Tenerife v detailech. Kanarske-ostrovy [online]. [cit. 2020-04-20].
Dostupné z: <https://kanarske-ostrovy.vdetailech.cz/oblasti/tenerife/katalog-objektu/turisticka-strediska/garachico>
- [22] HISTORY OF THE BASÍLICA. Sagrada Familia [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://sagradafamilia.org/en/history-of-the-temple>

- [23] LAZECKÁ, Zuzana. Candelaria. Rady na cestu [online]. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.radynacestu.cz/magazin/candelaria/>
- [24] Makaronésie: Tenerife. Botany [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://botany.cz/cs/tenerife/>
- [25] Natural heritage. UNESCO [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://uis.unesco.org/en/glossary-term/natural-heritage>
- [26] Podnebné (klimatické) pásy: Tropický podnebný pás. Aapocasi [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://aapocasi.cz/podnebne-klimaticke-pasy/>
- [27] Policy and Destination Management. UNWTO [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.unwto.org/policy-destination-management>
- [28] Population of the Spanish autonomous community of the Canary Islands in 2019, by island. Statista [online]. 2019 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/449366/population-of-the-canary-islands-by-island/>
- [29] Příroda Tenerife. Rostliny a zvířata mezi Atlantikem a Afrikou. Fischer [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.fischer.cz/spanelsko/tenerife/fauna-a-flora>
- [30] Rural Parque Anaga. Moje Tenerife [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://www.mojetenerife.cz/>
- [31] Sustainable development. UNWTO [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.unwto.org/sustainable-development>
- [32] Tenerife. Poznáváme svět [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.poznavamesvet.cz/tenerife.html>
- [33] Tenerife: Carnevaly. Canaria Travel [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.canariatravel.cz/cs/tematicka-dovolena/karneval/>
- [34] Tenerife: Dovolená. Travel [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <http://kanarske-ostrovy.travel.cz/tenerife>
- [35] The Macaronesian Region: Environment. Ec Europa [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/biogeog_regions/macaronesian/index_en.htm

- [36] Tourism: Definition. Tourism notes [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://tourismnotes.com/travel-tourism/>
- [37] Udržitelný rozvoj: Ministerstvo životního prostředí. Mzp [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj
- [38] What is World Heritage? UNESCO [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/faq/19>
- [39] ZIMMERMANN, Kim Ann. What Is Culture? Live science [online]. 2017 [cit. 2020-04-20]. Dostupné z: <https://www.livescience.com/21478-what-is-culture-definition-of-culture.html>

11 Přílohy

1) Dotazník v anglickém jazyce- častěji používaný

Hello, my name is Adéla Bakešová and I would like to ask you if you could fill my questionnaire. It is for my bachelor thesis about natural and cultural - historical requirements and sustainable tourism in Tenerife. Thank you very much.

1. Gender

- a) female b) male

2. Age

- a) 0-20 years b) 21-39 years c) 40-65 years d) over 65 years

3. What is your highest level of education ?

- a) elementary school b) high school c) university

4. Have you ever been in Tenerife ?

- a) yes b) no

5. If not, do you want to go there ?

- a) yes b) no

6. How many times did you visit Tenerife ?

- a) 1 time b) 2 times c) more than 3 times

- 7. What is the first thing that comes to mind when you hear Tenerife ?**
- a) nature b) cities c) culture d) turistic destination (hotels, shops..)
- 8. Which type of accommodation did you use ?**
- a) hotel b) apartment c) private accommodation d) other
- 9. Which natural sights did you visit ?**
- a) Teide b) natural park Anaga c) Punta de Teno (the most western point of Tenerife) d) beaches (Playa de Benijo, Playa de las Teresitas...)
- e) Los Gigantes
- 10. Which city did you like the most ?**
- a) Santa Cruz b) Puerta de la Cruz c) La Laguna d) La Orotava e) Candelaria
- 11. Have you ever been in any of these parks in Tenerife ?**
- a) Loro park b) Siam park c) Aqualand
- 12. Do you know about culture in Tenerife ?**
- a) yes b) no c) I don't know
- 13. Do you know what does it mean sustainable tourism ?**
- a) yes b) no
- 14. If you know, please try to shortly describe.**
- 15. Do you think that sustainable tourism is beining used in Tenerife ?**
- a) yes b) no
- 16. Is there anything you don't like in Tenerife ?**
- 17. Would you like to visit Tenerife again in the future?**
- a) yes b) no c) I don't know

11.1 Fotografie

Obrázek č. 4- Punta de Teno při západu slunce, nejzápadnější bod ostrova

Zdroj: Vlastní zpracování, Bakešová, 2019

Obrázek č. 5- Pico del Teide, neuvěřitelný pohled ze shora po příjezdu lanovkou

Zdroj: Vlastní zpracování, Bakešová, 2019

Obrázek č. 6- La Orotava- kouzelné město

Zdroj: Vlastní zpracování, Bakešová, 2019

Obrázek č. 7- Pobřeží Costa Adeje a nádherné pláže s černým pískem

Zdroj: Vlastní zpracování, Bakešová, 2019

Obrázek č. 8- Rural parque Anaga a správné značení stezek

Zdroj: Vlastní zpracování, Bakešová, 2019

Obrázek č. 9- Rural Parque Anaga a informační deska

Zdroj: Vlastní zpracování, Bakešová, 2019

Obrázek č. 10- Puerto de La Cruz, pro autorku asi nejkrásnější město

Zdroj: Vlastní zpracování, Bakešová, 2019

Obrázek č. 11- Masca, autorka ani nedokáže popsat ten pocit naplnění při takových zážitcích jako je tento, dech beroucí výhled na oceán a pohoří

Zdroj: Vlastní zpracování, Bakešová, 2019

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2018/2019

Studijní program: Ekonomika a management
Forma studia: Prezenční
Obor/kombinace: Management cestovního ruchu – německý
jazyk (mcr-p-n)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

Jméno a příjmení: Adéla Bakešová
Osobní číslo: I1600324
Adresa: Okružní 1507, Lysá nad Labem, 28922 Lysá nad Labem, Česká republika
Téma práce: Přírodní a kulturně historické předpoklady a potenciál udržitelného CR ve zvoleném regionu Evropy a světa – Tenerife
Téma práce anglicky: Natural and cultural historical requirements and potencial of sustainable tourism in selected region of Europe- Tenerife
Vedoucí práce: doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc.
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Zásady pro vypracování:

Osnova:

1. Úvod
2. Cíl práce
3. Metodologie
4. Teoretická část
- 4.1 Charakteristika oblasti
 - krátký úvod do historie
 - kulturní památky
 - přírodní bohatství
- 4.2 Potenciál Tenerife a okolí
- 4.3. Udržitelný cestovní ruch -základní zásady UCR
- 4.4 Účastníci CR a místní obyvatelé
- 4.5 Návrhy směřující k udržitelnému CR
 1. Praktická část -dotazník
 2. Shrnutí výsledků
 3. Závěr a doporučení
 4. Použitá literatura
 5. Přílohy

Seznam doporučené literatury:

Zdroje

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Cestovní ruch- výkladový slovník*. 2012. ISBN 9788072018802.

ZELENKA, Josef, PÁSKOVÁ, Martina, TĚŠITEL, Jan, KUŠOVÁ, Drahomíra. *Udržitelný cestovní ruch : Management cestovního ruchu u chráněných územích*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudcamus, 2013. 327 s. ISBN 978-80-7435-244-7.

PÁSKOVÁ, M.: *Udržitelnost cestovního ruchu*. Hradec Králové 2014.

PÁSKOVÁ, Martina, ZELENKA, Josef. Social Responsibility Role in Tourism Sustainability. In: *Hradec economic days 2016*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2016, s. 779-786. ISBN 978-80-7435-636-0. *Tenerife – průvodce na cesty*. Freytag & Berndt. ISBN 978-80-7316-293-1. , *Lonely planet. Kanárské ostrovy*. Svojtka, 2012. ISBN 978-80-256-0779-4.

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum: